

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

2119188

FAKTORY EKONOMICKEJ DIFERENCIÁCIE PODNIKOV

2010

Radoslava Mlatecová, Bc.

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

FAKTORY EKONOMICKEJ DIFERENCIÁCIE PODNIKOV

Diplomová práca

Študijný program:	Ekonomika podniku
Školiace pracovisko:	Katedra ekonomiky
Školiteľ:	Ing. Miroslava Rajčániová, PhD.

Nitra 2010

Radoslava Mlatecová, Bc.

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Radoslava Mlatecová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému "Faktory ekonomickej diferenciacie podnikov" vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 14. apríla 2010

Radoslava Mlatecová

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie pani Ing. Miroslave Rajčániovej, PhD. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

Nitra 2010

.....

podpis autora DP

Zoznam použitých skratiek

resp. – respektíve

t. j. - to jest

tzv. – takzvané

a pod. – a podobne

č. – číslo

Z. z. – zbierky zákonov

a. p. – a podobne

príp. – prípadne

MJ – merná jednotka

koef. – koeficient

a. i. – a iné

EUR - euro

DP - diplomová práca

Abstrakt v anglickom jazyku

Review and evaluate the success of the current business issues addressed by economists and business managers. Every effort is made to determine the boundaries between economically successful and unsuccessful companies. In this effort are created new methods and procedures for evaluating the performance and efficiency of businesses. One method that allows assessment of the financial and economic situation of enterprises, identify the causes and negative or positive developments of the situation, anticipate the expected development and propose measures to eliminate the negative effects on future financial and economic analysis by many authors called the company's financial health diagnosis . Financial-economic analysis shall now considerable importance not only for business owners, managers, but also for business partners and investors. Current management of agricultural enterprises in Slovakia is influenced by the country's accession to the European Union requirements to adapt to constantly changing and demanding requirements of the international market. This brings to a variety of risks that the late disclosure may lead to bankruptcy. Hence, increased attention is devoted to analyzing the financial health of the company. Financial-economic analysis, however, does not consider the business as a separate entity but part of it is to compare the company in the area, so the company's performance compare with the results of comparable companies in the industry. The economic performance of enterprises and their financial stability is becoming a determinant of further development of agriculture. There is a large number of farms, that are still to make losses require finding the reasons for this. The causes of this situation we have to look at, is the micro and the macro-economic environment. Macroeconomic factors are factors that can affect business, because based on the policy which applies to state businesses through state instruments (subsidies, levies, taxes, etc). Microeconomic business environment actively works in economic performance and financial stability of the company. Many agricultural businesses deal with problems of solvency, the availability of credit and maintain market position, address the issue of marketing their products, and more. The causes of these problems are external and internal influences. This situation should lead firms to draw attention to the preparation of production activity would be based on existing available resources should be in harmony with the natural and market conditions. The effort of each company should be obtaining useful information to enable them to evaluate and assess its position among comparable companies. The aim is not to

compare companies with each other but also to reveal the causes identified differentiated business results, which may be an important factor for further financial and economic decisions of enterprises, in order to eliminate or eliminating identified deficiencies and ensure the positive development of the company's future. It is in the interest of every business entity to provide their data to the development of various business analyses, inter-comparison, leading to the detection of the causes (factors) distribution of economic enterprises.

Obsah

Úvod	9
1 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky.....	11
1. 1. Vymedzenie podniku a jeho cieľov	11
1.2. Finančno-ekonomická analýza.....	13
1.2.1. Informačné zdroje finančnej analýzy, ich obsah a štruktúra	15
1.2.2. Metódy, postupy a ukazovatele finančno-ekonomickej analýzy	18
1. 3. Analýza finančno-ekonomickej pozície podniku v priestore.....	22
1. 4. Faktory vplyvu na finančnú situáciu podniku	23
1. 4. 1. Vplyv interných činiteľov	25
1. 4. 2. Vplyv externého prostredia na podnik	28
2. Cieľ práce.....	30
3. Metodika práce.....	31
3.1. Výber súboru.....	31
3. 1. 1. Charakteristika súboru	31
3. 2. Výber ekonomických ukazovateľov.....	31
3. 3. Výpočet vybraných ekonomických ukazovateľov.....	32
3. 4. Porovnanie dosiahnutých výsledkov za podniky navzájom	38
3. 4. 1. Stanovenie poradia podnikov podľa metódy jednoduchého poradia	38
3. 4. 2. Porovnanie hodnôt vypočítaných ukazovateľov za jednotlivé podniky s priemernými hodnotami	38
3. 4. 3. Korelačná analýza	39
4. Vlastná práca	40
4. 1. Charakteristika podnikov	40
4. 2. Analýza súboru na základe finančno-ekonomických ukazovateľov	40
4. 2. 1. Ukazovatele likvidity	40
4. 2. 2. Ukazovatele aktivity	42
4. 2. 3. Ukazovatele zadlženosti	44
4. 2. 4. Ukazovatele rentability	46
4. 3. Porovnanie hodnôt pomerových finančných ukazovateľov medzi podnikmi navzájom	48
4. 4. Stanovenie poradia podnikov podľa metódy jednoduchého poradia	51

4. 5. Porovnanie výsledkov s priemernými hodnotami	52
4. 6. Hodnotenie vzťahu medzi finančno-ekonomickými ukazovateľmi	55
4. 7. Odhalenie faktorov ekonomickej diferenciacie podnikov	56
4. 8. Návrh opatrení	58
5. Záver	59
6. Zoznam použitej literatúry	61
7. Prílohy	63

ÚVOD

Skúmanie a hodnotenie úspešnosti podnikov je aktuálna problematika, ktorou sa zaoberajú ekonómovia a manažéri podnikov. Snahou je určiť hranice medzi ekonomicky úspešnými a neúspešnými podnikmi. S touto snahou sa vytvárajú stále nové metódy a postupy hodnotenia výkonnosti a efektívnosti podnikateľských subjektov. Jednou z metód, ktorá umožňuje posúdiť finančnú a ekonomickú situáciu podnikov, odhaliť príčiny a negatívneho alebo pozitívneho vývoja tejto situácie, predvídať očakávaný vývoj a navrhnúť opatrenia na odstránenie negatívnych javov v budúcnosti je finančno-ekonomická analýza, ktorú mnohí autori nazývajú aj diagnostikou finančného zdravia podniku. Finančno-ekonomická analýza nadobúda v súčasnosti výraznú dôležitosť nie len pre majiteľov podniku, manažérov ale aj pre obchodných partnerov a investorov. Súčasné hospodárenie poľnohospodárskych podnikov na Slovensku je ovplyvnené vstupom krajiny do Európskej únie, požiadavky na prispôsobenie sa neustále meniacim sa a náročným požiadavkám medzinárodného trhu. To prináša podnikom rôzne riziká, ktoré pri neskorom odhalení môžu viesť k bankrotu. Práve preto sa zvýšená pozornosť venuje analýze finančného zdravia podniku.

Finančno-ekonomická analýza však neposudzuje podnik len ako samostatný subjekt ale jej súčasťou je porovnanie podniku v priestore, čiže porovnanie výsledkov podniku s výsledkami porovnateľných podnikov v odvetví. Ekonomická výkonnosť podnikov a ich finančná stabilita sa stáva determinantom ďalšieho vývoja poľnohospodárstva. Veľký počet poľnohospodárskych podnikov, ktoré stále hospodária so stratou si vyžaduje hľadanie príčin tejto skutočnosti. Príčiny tohto stavu môžeme hľadať tak v mikro ako aj makroekonomickom prostredí. Makroekonomické faktory sú faktory, ktoré podnik nemôže ovplyvniť, pretože vychádzajú z politiky, ktorú uplatňuje štát voči podnikateľským subjektom prostredníctvom štátnych nástrojov (dotácie, odvody, dane,...). Mikroekonomické prostredie podniku aktívne pôsobí na ekonomickú výkonnosť a finančnú stabilitu podniku.

Mnohé poľnohospodárske podniky sa zaoberajú problémami platobnej schopnosti, dostupnosti úverov a udržania postavenia na trhu, riešia otázku odbytu svojich výrobkov a ďalšie. Príčinou týchto problémov sú externé aj interné vplyvy. Táto situácie by mala

viest' podniky k upriamenu pozornosti na prípravu produkčnej činnosti, ktorá by mala vychádzať z existujúcich disponibilných zdrojov, mala by byť v súlade s prírodnými ako aj trhovými podmienkami. Snahou každého podniku by malo byť získanie užitočných informácií, ktoré im umožnia ohodnotiť a posúdiť svoje postavenie medzi porovnateľnými podnikmi. Cieľom je nielen porovnať podniky medzi sebou ale aj odhaliť príčiny zistených diferenciácií podnikových výsledkov, ktoré môžu byť významným faktorom pre ďalšie finančné a ekonomické rozhodovanie podnikov, za účelom eliminovania alebo úplného odstránenia zistených nedostatkov a zabezpečenia pozitívneho vývoja podniku v budúcnosti. Preto je v záujme každého podnikateľského subjektu poskytovať svoje údaje k vypracovaniu rôznych analýz podnikov, medzipodnikového porovnania, ktoré vedie k odhaleniu príčin (faktorov) ekonomickej diferenciácie podnikov.

1. PREHLAD O SÚČASNOM STAVE RIEŠENEJ PROBLEMATIKY

1.1. Vymedzenie podniku a jeho cieľov

Nevyhnutným pre riešenie problematiky faktorov diferenciacie podnikov je vymedzenie základných pojmov ako podnik, podnikanie, znaky a úlohy podniku.

Bielik P. (2007) charakterizuje **podnik** ako ekonomickú a organizačnú formu usporiadania výroby, obchodu a služieb, ktorá je založená na dosahovaní zisku prostredníctvom podnikateľskej činnosti.

Podľa **Synka, M. (2007)** základnú jednotkou, v ktorej je realizovaná výroba alebo sú poskytované služby, nazývame **podnik**. Podnik môže mať po právnej stránke rôznu formu, ktorá zodpovedá charakteru výroby alebo služieb a požiadavkám, resp. predstavám podnikateľa. Skôr než však podnikateľ môže zahájiť podnikateľskú činnosť, musí najskôr založiť podnik. Napríklad G. GOHO definuje podnik ako plánovito organizovanou hospodárskou jednotkou, v ktorej sa zhotovujú a predávajú vecné statky a služby. Táto definícia sa snaží o vymedzenie podniku ako komplexného objektu, ktorý je predmetom skúmania rôznych vedných disciplín. Iná definícia podniku nahliada na podnik ako na kombináciu výrobných činiteľov, s ktorých pomocou vlastníci podniku chcú dosiahnuť konkrétne ciele.

V trhovej ekonomike sa stretávame s existenciou veľkého počtu podnikov najrôznejšieho zamerania. Tieto podniky sa líšia ako veľkosťou, predmetom činnosti, tak aj rozmanitosťou právnych foriem.

Árendáš, M. (2007) uvádza, že v podnikoch prebiehajú rozmanité výrobnotechnické, ekonomické a sociálne procesy, ktorých cieľom je vyrobiť určitý produkt alebo poskytnúť službu pre trh. Na tento účel je každý podnik vybavený komplexom výrobných faktorov, ktoré sú zodpovedajúcim spôsobom v podniku usporiadané. Do sektoru **podniky** zahrňujeme výrobcov tak z materiálnej výrobnnej sféry, ako aj podniky sféry služieb, podniky vo verejnom a súkromnom vlastníctve, vo sfére trhovej a netrhovej. Medzi podniky patria tiež jednotlivci, ktorí sú vlastníci budov bytov a iných nehnuteľností, ktoré buď prenajímajú, alebo užívajú pre vlastnú potrebu.

Majtán, Š. (2007) triedi ciele podniku podľa nasledujúcich hľadísk:

- podľa poradia ich významu (hierarchie),
- podľa veľkosti (rozsahu) cieľa,
- podľa časového hľadiska,
- podľa vzťahu medzi cieľmi,
- podľa obsahu cieľa,
- podľa rozsahu pôsobnosti cieľov.

Ekonomické **ciele podniku** člení **Bielik, P. (2007)** na:

- Výkonové ciele:** obrat, objem, štruktúra a kvalita výroby, výrobná kapacita, objem a štruktúra zásob,
- Finančné ciele:** finančné zdroje a ich štruktúra, finančné investície, likvidita, štruktúra likvidných aktív, rezervy,
- Výsledkové ciele:** zisk, rentabilita, tržby, náklady a ich štruktúra, produktivita práce, rast hodnoty podniku.

(1) Podnikáním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.

(2) Podnikateľom podľa tohto zákona je:

- a) osoba zapísaná v obchodnom registri,
- b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu (**Obchodný zákonník č. 513/1991**).

Podľa **Majdúchovej, H., Neumanovej, A. (2006)** sa **podnikanie** považuje za ekonomickú činnosť, ktorú vyvolávajú ekonomické podnety. Preto môžeme podnikanie charakterizovať tiež ako aktivitu zameranú na dosiahnutie rovnovážneho stavu v ekonomike. Podnikáním sa vyhľadávajú podnikateľské príležitosti, zaplňajú sa "biele, prázdne" miesta na trhu, obnovuje sa súlad medzi ponukou a dopytom. Je to tvorivá činnosť, ktorú vykonávajú podnikateľské subjekty.

K najdôležitejším znakom podnikania patria:

- samostatné konanie hospodárskych subjektov,
- iniciatívnosť,
- ekonomická a právna erudovanosť,
- tvorivý prístup k riešeniu praktických problémov,
- schopnosť improvizácie a používania netradičných riešení,
- ochota preberať a schopnosť reálne zhodnotiť podnikateľské riziko.

Pre podnikateľský subjekt, ktorý vyhľadáva a využíva podnikateľské príležitosti sa zaviedol v ekonomickej teórii pojem podnik.

Majúchová, H., Neumanová, A. (2006) považujú za nositeľa, subjekt podnikateľských aktivít **podnikateľa**.

Podnikateľom podľa Obchodného zákonníka §2 ods. 2 je:

1. Osoba zapísaná v obchodnom registri, t. j. právnické osoby podnikajúce podľa Obchodného zákonníka a dobrovoľne zapísané fyzické osoby.
2. Osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, t. j. živnostenského listu alebo koncesnej listiny a do tejto skupiny môžu patriť ako právnické tak fyzické osoby.
3. Osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, kam budú patriť najmä tzv. slobodné povolania advokátov, lekárov, znalcov, tlmočníkov a pod.
4. Fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitných predpisov.

1.2. Finančno-ekonomická analýza

Jedným z nástrojov na posúdenie finančnej a ekonomickej situácie podniku je finančno-ekonomická analýza, ktorá skúma nielen výsledky, ktoré podnik v sledovanom období dosiahol ale aj faktory, ktoré ich ovplyvnili.

Miklovičová J., Gurčík E. (2008) charakterizujú **finančnú analýzu** ako oblasť, ktorá predstavuje významnú súčasť finančného riadenie podniku, pretože zabezpečuje väzbu medzi skutočnosťou a predpokladaným výsledkom riadiacich rozhodnutí. Jej hlavným zdrojom je účtovníctvo. Finančná analýza predstavuje ohodnotenie nielen minulosti, súčasnosti, ale aj predpokladanej budúcnosti finančného hospodárenie podniku. Účelom finančnej analýzy je zhodnotiť finančné zdravie podniku, zistiť príčiny, ktoré ho ovplyvňujú.

Vlachynský, K. (2006) píše, že **finančná analýza** sa zapodieva finančnou situáciou podniku. Jej úlohou je:

- charakterizovať, ako sa splnili finančné ciele podniku,
- odhaliť príčiny odchýlok skutočnosti od plánovanej kvantifikácie cieľov,
- posúdiť, či podnikom plánované finančné ciele boli stanovené reálne a dostatočne mobilizačne a či boli zvolené adekvátne nástroje a opatrenia na ich zabezpečenie,
- charakterizovať stav finančného zdravia podnik a jeho očakávaný budúci vývoj ako aj celkové postavenie na trhu.

Landa M., Polák M. (2008) definujú **finančnú analýzu** ako súbor postupov uskutočňovaných s cieľom získať informácie pre finančné (ekonomické) riadenie podniku a rozhodovanie interných a externých subjektov. Je to finančno-ekonomické hodnotenie podnikateľskej jednotky, ktoré vychádza z účtovných (prípade ďalších) informácií. Podstatou finančnej analýzy je použitie analytických metód a nástrojov pre získanie potrebných informácií z finančných výkazov. Tieto informácie zobrazujú významné údaje o výsledkoch minulej podnikateľskej činnosti hodnoteného subjektu a o súčasnej finančnej situácii. Údaje zobrazujú dôsledky skorších podnikateľských rozhodnutí a umožňujú aj určitý predpoklad o budúcom vývoji podniku.

Fetisovová, E. a kol. (2009) uvádza, že **finančná analýza podniku** je jedným zo strategických a operatívnych nástrojov v rukách finančného manažéra. Svojou povahou vystihuje všetky činnosti, pri ktorých sú sprievodným tokom financie. Hodnotenie finančnej situácie vyžaduje dostatočné množstvo spoľahlivých informácií vo vhodnej štruktúre a forme. Východiskom je účtovná závierka podniku, ktorej základné zložky - súvaha (bilancia), výkaz ziskov a strát (výsledovka) a poznámky (ktorých súčasťou je

prehľad peňažných tokov) informujú o stave k termínu jej zostavenia a môžu byť použité pri porovnávaní v priestore a čase.

1.2.1. Informačné zdroje finančnej analýzy, ich obsah a štruktúra

Lesáková, E. (2007) považuje za rozhodujúci **informačný zdroj pre finančnú analýzu** účtovnú evidenciu podniku. Rozhodujúcim zdrojom informácií pre finančnú analýzu je účtovná závierka podniku. Účtovnú závierku v podvojnóm účtovníctve tvorí:

- bilancia (súvaha),
- výkaz ziskov a strát (výsledovka),
- poznámky (v súvislosti s finančnou analýzou je z poznámok aktuálny najmä Prehľad peňažných tokov, ktorý je paralelou Výkazu cash flow).

Ďalej uvádza, že **súvaha** ako najdôležitejší účtovný výkaz informuje o stave majetku a kapitálu podniku, pričom ide o dvojaký pohľad na tú istú skutočnosť. Na strane aktív sú zoradené jednotlivé majetkové súčasti podniku podľa toho, v akej podobe vystupujú. Na strane pasív sú usporiadané zdroje, z ktorých je majetok nadobudnutý, resp. ktorými je krytý.

Majetok podľa **Bielika, P. (2008)** rozumieme súhrn majetkových hodnôt, ktoré patria podniku a slúžia na jeho podnikanie. Majetok podniku členíme na dlhodobý majetok a obežný majetok.

Majetkom podniku podľa **Synka, M. (2007)** sa rozumie súhrn všetkých vecí, peňazí, pohľadávok a iných majetkových hodnôt, ktoré patria podnikateľovi a slúžia k jeho podnikaniu. Tvoria ich dve základné skupiny prostriedkov, ktoré sa líšia dobou, po ktorú slúžia prevádzkovaniu podniku, než sa vrátia do peňažnej formy: prvou skupinou je dlhodobý (neobežný) majetok, nazývaný tiež investičný majetok, v súvahe tiež ako stále, fixné aktíva. Druhou skupinou aktív sú prechodné aktívy, čo sú položky prechodného charakteru medzi majetkom a nákladmi alebo výnosmi. Sú predmetom záujmu účtovníctva. Majetkovú štruktúru podniku zachytáva ľavá strana súvahy a je označovaná ako aktíva.

Majtán, Š. a kol. (2005) uvádza, že **kapitál** - rozhodnutie o majetkovej štruktúre je súčasťou rozhodnutí o kapitálovej štruktúre. Cudzí kapitál charakterizuje ako dlh podniku, ktorý podnik musí v určenej dobe splatiť veriteľovi. Podľa tejto doby ho rozdeľujeme na krátkodobý cudzí kapitál (poskytuje sa na dobu 1 roka) a dlhodobý cudzí kapitál (poskytuje sa na dobu dlhšiu ako 1 rok). **Vlastný kapitál** charakterizuje ako kapitál, ktorý patrí majiteľovi. Je nositeľom podnikateľského rizika a je ukazovateľom finančnej nezávislosti. Vlastné zdroje nie sú zaťažené povinnosťou spätnej väzby (vrátenia veriteľovi). Čím je väčší podiel vlastných zdrojov, tým je väčšia finančná nezávislosť, samostatnosť, podnik je odolnejší voči krízam a dáva istotu veriteľom. Na druhej strane nedostatok (nemožnosť získať cudzie zdroje) brzdí tempo rozvoja podniku, spôsobuje štruktúrnu konzerváciu a zoslabuje úsilie o rentabilitu.

Pataky, J. (2004) vo svojej publikácii uvádza, že **cudzie zdroje** sú zdroje krytia majetku získaného v styku s vonkajším svetom (okolím) od rôznych právnických a fyzických osôb do doby ich splatnosti (úhrady). V účtovníctve sú označované ako záväzky, ktorých obsah je vymedzený zákonom o účtovníctve ako povinnosť účtovnej jednotky.

Protipólom podnikového majetku je podľa **Vlachynského, K. (2006) podnikový kapitál**, t. j. suma finančných zdrojov viazaných k istému okamihu v podnikovom majetku. Tak ako statický obraz o objeme a štruktúre podnikového majetku získame zo strany aktív jeho súvahy, statický obraz o podnikovom kapitály a jeho štruktúre získame zo strany pasív tejto súvahy. Pojem finančné zdroje vyjadruje jednotlivé formy, v ktorých prichádzajú do podniku peňažné prostriedky v priebehu istého obdobia.

Z hľadiska vlastníctva členíme finančné zdroje podniku na vlastné a cudzie.

Podľa **Lesákovej, E. (2007) výkaz ziskov a strát** má za úlohu vysvetliť výsledok hospodárenia za účtovné obdobie tak, ako sa v priebehu sledovaného obdobia vytváral. Výsledok hospodárenia podniku má svoju vnútornú štruktúru z hľadiska činností, ktorými je spätý a v ktorých sa vytvoril ako rozdiel príslušných výnosov plynúcich z danej činnosti a nákladov vynaložených na túto činnosť. Je teda výslednicou tokových veličín, ktoré plynule narastali počas sledovaného obdobia. Výkaz sa zostavuje vertikálne, v tzv. tvare odpočtu.

Podľa **Bielika, P. (2008)** výnosy, náklady a predovšetkým výsledok hospodárenie patria k najdôležitejším charakteristikám hospodárenie každého podniku. **Výnosy** charakterizuje ako peňažnú čiastku, ktorú podnik získal zo všetkých svojich činností za určité účtovné obdobie bez ohľadu na to, či v tomto období došlo k ich úhrade. Hlavnými výnosmi výrobného podniku sú tržby získané z predaja výrobkov, tovaru alebo poskytnutia služby. **Náklady** popisuje ako peňažné čiastky, ktoré podnik účelne vynaložil na získanie výnosov. Náklady podniku môžeme definovať ako peňažné ocenenie spotreby výrobných faktorov vynaložených podnikom na jeho výkony a ostané účelovo vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou.

Gregory Mankiw (2009) nazýva **celkovými nákladmi** čiastku, ktorú firma zaplatí za nákup vstupov. Firmám vznikajú náklady vtedy, keď nakupujú vstupy na výrobu tovarov a služieb, ktoré zamýšľajú predat'.

Hacherová, Ž., Látečková, A., Košovská, I. (2009) píšú, že **náklady** podniku vyjadrujú vynaloženie ekonomických zdrojov pri uskutočňovaní výkonom v peňažnom vyjadrení. Vznik nákladov je uzatvorený vytvorením finálnych výkonov (výrobkov, prác, služieb) a ich realizáciou odberateľom, zákazníkom. Táto charakteristika nákladov vyjadruje vzťah nákladov a výkonov a potvrdzuje, že výkony podniku sú nositeľom nákladov.

Podľa **Hacherovej, Ž., Látečkovej, A., Košovskej, I. (2009)** podnik z hľadiska efektívnosti môžeme hodnotiť na základe dosiahnutých výsledkov vo vzťahu k celkovým vynaloženým nákladom. **Výnosy** vlastne predstavujú overenie účelnosti vynaložených nákladov. V niektorej literatúre sú označované aj ako peňažný ekvivalent realizovaných výkonov.

Synek, M. (2007) uvádza, že **výnosy**, a z nich predovšetkým tržby, sú hlavnými finančnými zdrojmi firmy. Predstavujú peňažné čiastky, ktoré firma za určité obdobie získala zo všetkých svojich činností bez ohľadu na to, či za ne inkasovala peniaze. Výnosy (tržby) sú závislé na množstve predaných výrobkov a poskytovaných služieb, na ich cenách a ich štruktúre.

Gregory Mankiw (2009) vysvetľuje, že keďže ekonómovia a účtovníci merajú náklady rôznym spôsobom, merajú rôzne aj **zisk**. Ekonóm zisťuje ekonomický zisk firmy

ako celkové príjmy firmy mínus všetky náklady príležitostí, ktoré firma vynaloží na výrobu predaného tovaru a služieb. Účtovník zisťuje účtovný zisk firmy ako celkové príjmy firmy mínus explicitné náklady firmy. Aby bolo podnikanie výnosné z ekonomického hľadiska, celkové príjmy musia pokryť všetky náklady príležitostí, implicitné aj explicitné.

Podľa **Bielika, P. (2008)** výsledok sa hospodárenia v účtovníctve zisťuje ako rozdiel medzi výnosmi účtovanými na účtoch triedy 6 a nákladmi účtovanými na účtoch účtovných skupín 50-58 a účtoch 596, 597 a 598. Takto vypočítaný výsledok hospodárenia sa označuje ako výsledok hospodárenie pred zdanením. Účtovný výsledok hospodárenie po zdanení sa v literatúre často označuje aj ako disponibilný zisk, t. j. výsledok hospodárenia na rozdelenie.

Šatanová, A. (2007) charakterizuje **výsledok hospodárenia** ako syntetický ukazovateľ, umožňujúci posúdiť hospodárenie účtovnej jednotky. Zisťuje sa porovnaním nákladov, vynaložených na vykonanie konkrétnych výkonom v uznaných výnosov za tieto výkony. V závislosti od výšky nákladov a výnosov má výsledok hospodárenia charakter zisku alebo straty. Rozdiel medzi všetkými výnosmi, ktoré účtovná jednotka v sledovanom období dosiahla a všetkými nákladmi, ktoré v tomto období vynaložila, predstavuje hrubý účtovný zisk, príp. dosiahnutú stratu. Aby sme získali daňový základ pre výpočet čistého zisku, je potrebné hrubý účtovný zisk upraviť o položky výnosov a nákladov, ktoré sú v ňom zahrnuté nad rámec daňových predpisov (Zákon č. 595/2003 Zz. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov). Takto upravený hrubý účtovný zisk je daňovým základom, z ktorého sa vypočíta daňová povinnosť. Jej zaúčtovaním do nákladov a odpočítaním od hrubého účtovného zisku dostaneme čistý (disponibilný) zisk.

1.2.2. Metódy, postupy a ukazovatele finančno-ekonomickej analýzy

Podľa **Volčka, I. (2007)** účelom a zmyslom finančnej analýzy je previesť "diagnózu" finančného hospodárenia podniku, podchytením všetkých jeho zložiek - rentability, zadlženosti, likvidity ap. Aby finančná analýza ako nástroj hodnotenia celkovej hospodárskej a finančnej situácie podniku splnila svoje poslanie, je potrebné poznať jej metódy, postupy, ukazovatele.

Zalai, K. (2007) vysvetľuje, že tak, ako je finančná situácia mnohostranným, zložitým javom, tak rozmanite možno pristupovať k jej analýze. O voľbe prístupu a prípadnom zdôraznení niektorej stránky finančnej situácie rozhoduje predovšetkým pozícia užívateľa výsledkov analýzy a jeho vzťah k analyzovanému podniku. Táto rozmanitosť záujmov a stanovísk sa premieta tiež do časovej orientácie finančnej analýzy. Môže byť v zásade dvojaká. Pri jednej sa usilujeme vysvetliť súčasnú finančno-ekonomickú situáciu podniku pohľadom do minulosti, retrospektívy, kde hľadáme jej príčiny. Tieto umožňujú súčasnosť pochopiť a môžeme tiež pre budúcnosť formulovať rôzne opatrenia. Takáto analýza sa nazýva **analýza "ex-post"**. Obmedzenia analýzy "ex-post" možno prekonať "predikciou" súčasnej finančnej situácie do budúcnosti. Finančná analýza "**ex ante**" má za úlohu vývoj podnikových financií predvídať, prognózovať budúcu finančnú spôsobilosť podniku, prirodzene s presnosťou líšiacou sa podľa "vzdialenosti" cieľovej budúcnosti do súčasnosti.

Ficzová, I., Sedláček, J. a Úradníček, V. (2007) uvádzajú, že všeobecne možno **postup pri použití analytickej metódy** rozložiť do 2 základných krokov:

- a.) rozklad javu na základné prvky, z ktorých je každý ovplyvnený inou príčinou,
- b.) určenie determinujúcich činiteľov, ktoré ovplyvňujú skúmaný jav v rozhodujúcej miere,
- c.) vytypovanie podmienok, ktoré umožňujú, aby sa prejavili rozhodujúce vplyvy na skúmaný jav,
- d.) kvantitatívne a kvalitatívne vyjadrenie vplyvu determinujúcich činiteľov a podmienok na skúmaný jav.

Vo finančno-ekonomickej analýze je objektom skúmania finančná a ekonomická realita - jav alebo proces. **Postup finančno-ekonomickej analýzy** podniku môžeme rozložiť do piatich etáp:

- a.) Výber porovnateľných podnikov, príprava údajov a ukazovateľov, výpočet ukazovateľov a overenie predpokladov o ukazovateľoch,
- b.) Výber metódy pre analýzu a hodnotenie ukazovateľov, spracovanie zvolených ukazovateľov a hodnotenie relatívneho postavenia podniku,
- c.) Identifikácia modelu dynamiky,

- d.) Analýza vzťahov medzi ukazovateľmi pomocou pyramídových funkčných väzieb, vzájomnej korelácie ukazovateľov a identifikácie modelu vzťahov,
- e.) Návrh možných opatrení a odhad rizík jednotlivých návrhov.

Gurčík, E. (2004) uvádza, že **postup pri finančnej analýze** pozostáva zo všeobecne viacerými autormi uznávaných nasledujúcich krokov:

- a.) Výpočet pomerových finančných ukazovateľov,
- b.) Porovnanie vypočítaných podnikových ukazovateľov s plánovanými,
- c.) Analýza podnikových ukazovateľov v čase,
- d.) Porovnanie podnikových ukazovateľov v priestore, t. j. s inými ukazovateľmi v príslušnom odvetví podnikania,
- e.) Analýza vzájomných vzťahov medzi finančnými ukazovateľmi,
- f.) Návrh opatrení.

Pod pojmom **ekonomický ukazovateľ** rozumie absolútne alebo relatívne číselné vyjadrenie stavu reprodukčného procesu, výrobného úseku, či výrobnej jednotky za určité časové obdobie.

K hlavným druhom ukazovateľov patria ukazovatele:

- **absolútne** - vyjadruje objem, výšku rozsah. Charakteristickou črtou takýchto ukazovateľov je prevažujúca ich kvantitatívna stránka hodnotenia ekonomického javu, sú závislé na veľkosti výrobnej jednotky, ktorú popisujú.
- **relatívne** - pomerové ukazovatele - vyjadrujú vzťah jedného ukazovateľa k druhému (rentability vlastného kapitálu, produktivita práce).

Základným metodickým nástrojom finančnej analýzy sú podľa **Volčka, I. (2007)** **pomerové ukazovatele**. Ich konštrukcia a výber je podriadený tomu, čo chceme merať. Medzi ich veľkú výhodu patrí, že umožňujú porovnávanie s inými podnikmi alebo s odvetvovým priemerom.

Pomerových ukazovateľov využívaných vo finančnej analýze je veľké množstvo, mnohé z nich sa však odlišujú len drobnými modifikáciami. Praktickým používaním sa vyčlenila určitá skupina všeobecne akceptovaných ukazovateľov, ktoré sa viažu k niektorému aspektu finančného stavu podniku. Možno ich rozdeliť do týchto 5 skupín:

1. ukazovatele likvidity (liquidity ratios) - merajú schopnosť podniku uspokojiť svoje bežné záväzky,
2. ukazovatele aktivity (activity ratios) - merajú schopnosť podniku využívať svoje zdroje (aktíva),
3. ukazovatele zadlženosti (financial leverage ratios) - merajú rozsah, v ktorom je podnik financovaný cudzím kapitálom,
4. ukazovatele výnosnosti (profitability ratios) - merajú celkovú účinnosť riadenia (manažmentu) podniku,
5. ukazovatele trhovej hodnoty podniku (market value ratios) - merajú cenu akcií a majetku podniku.

Drábek, J., Polák, J. (2008) uvádzajú, že **pomerový ukazovateľ** charakterizuje vzájomný vzťah medzi dvomi položkami účtovníctva, pričom medzi položkami dávanými do pomeru musí existovať vzájomná súvislosť. Pomerové ukazovatele umožňujú získať rýchly obraz o základných finančných charakteristikách podniku. Samotný výpočet určitého ukazovateľa však analytikovi veľa nepovie. Vypočítané ukazovatele je potrebné porovnať v čase pomocou trendovej analýzy alebo vykonať priestorovú analýzu a porovnať vypočítané hodnoty s hodnotami iných podnikov a pod.. Jednotlivé ukazovatele je možné rozdeliť do dvoch základných skupín, ktoré sa ďalej delia:

1. celkové meranie výkonnosti:

- ukazovatele rentability,
- ukazovatele kapitálového trhu,

2. detailné meranie výkonnosti:

- ukazovatele likvidity,
- ukazovatele zadlženosti,
- ukazovatele aktivity.

Miklovičová, J., Gurčík, L. (2008) vo svojej publikácii uvádzajú, že medzi základné metódy finančnej analýzy patrí metóda pomerových finančných ukazovateľov. **Pomerové finančné ukazovatele** sú hlavným nástrojom na stanovenie výkonnosti a stability podniku. V odbornej literatúre sa môžeme stretnúť s mnohými ukazovateľmi, pričom medzi najčastejšie používané ukazovatele možno zahrnúť:

- ukazovatele likvidity,
- ukazovatele aktivity,
- ukazovatele zadlženosti,
- ukazovatele rentability.

Pod likviditou sa rozumie schopnosť podniku hradiť včas svoje záväzky voči všetkým veriteľom podniku.

Ukazovatele aktivity poukazujú na to, ako efektívne podnik využíva svoj majetok. Vyjadrujú buď dobu obratu majetku alebo obrat majetku.

Ukazovatele zadlženosti vyjadrujú aký objem cudzieho kapitálu sa podieľa na krytí majetku podniku.

Ukazovatele rentability hodnotia všeobecnú efektívnosť využitia vloženého kapitálu do podnikateľskej činnosti bež ohľadu na zdroj odkiaľ pochádza.

1.3. Analýza finančno-ekonomickej pozície podniku v priestore

Lesáková, E. (2007) uvádza, že poznanie celkovej finančnej situácie v podniku je potrebné spájať s **komparáciou** vlastných výsledkov s porovnateľnými podnikmi, čo umožňuje reálne zhodnotiť finančnú situáciu podniku, identifikovať jej silné a slabé stránky a zistiť pozíciu podniku v priestore, v bezprostrednom či širšom konkurenčnom prostredí.

Podľa **Zalaia, K. (2007)** jedine komparáciou výsledkov podniku s porovnateľnými podnikateľskými subjektmi možno reálne zhodnotiť jeho finančnú situáciu, identifikovať silné a slabé stránky. Odhaľovaním rezerv voči konkurentom a podnecovaním k hľadaniu nových možností zlepšovania činnosti plní takto orientovaná analýza dôležitú úlohu aj pri stanovovaní nových podnikateľských cieľov a v strategickom plánovaní rozvoja podniku. V žiadnom prípade teda nemožno chápať analýzu finančno-ekonomickej pozície podniku v priestore (resp. medzipodnikové porovnanie) ako samostatnú oblasť finančno-ekonomickej analýzy, ale ako nevyhnutnú etapu, do ktorej by mala vyústiť každá oblasť súhrnnej analýzy.

Ďalej uvádza, že analýzy finančno-ekonomickej pozície podniku v priestore predstavuje náročný proces tak z pohľadu jej informačného zabezpečenia, ako aj z pohľadu metodologického spracovania. Pre jej úspešnú realizáciu je nevyhnutné:

- a.) získanie aktuálnych a spoľahlivých informácií o analyzovanom podniku a o porovnateľných podnikoch,
- b.) dodržanie podmienok porovnateľnosti porovnávaných podnikov,
- c.) voľba vhodných ukazovateľov pre porovnanie podnikov,
- d.) voľba vhodných metód analýzy postavenia podniku na trhu.

1.4. Faktory vplyvu na finančnú situáciu podniku

Nývtová, R., Marinič, R. (2010) uvádzajú, že pre firemnú realitu je charakteristická rôznorodosť javov, ktoré sú indikované konkrétnymi dátovými údajmi. Základnou charakteristickou črtou týchto veličín je skutočnosť, že sú vecne, v čase a v priestore štatisticky merateľné. Tieto veličiny a indikátory nazývame ukazovatele. Pre vzájomné porovnávanie hodnôt jednotlivých ukazovateľov nám často nejde iba o samotný výsledok, tj. o veľkosť rozdielnosť hodnôt porovnávaných veličín, ale tiež o definíciu prírodných faktorov (činiteľov) a intenzitu ich pôsobenia na výsledný jav vyjadrený konkrétnym ukazovateľom. K tomu slúži technická (kvantitatívna) ekonomická analýza, ktorá ako základné nástroje využíva matematicko-štatistický aparát, ako aj ďalšie algoritimizované nástroje slúžiace k spracovaniu základných ekonomických ukazovateľov.

Lesáková, E. (2007) vysvetľuje, že po analýze, zhodnotení celkovej finančnej situácie podniku a predikcii jej ďalšieho vývoja, logicky nasleduje analýza činiteľov, ktoré ju ovplyvnili. Pri determinácii jednotlivých činiteľov sa stretávame s dvomi skupinami činiteľov. Prvú skupinu tvoria **externé činitele**, ktoré pôsobia na podnik z jeho okolia. Pôsobenie externých činiteľov nemôže podnikateľ ovplyvniť, majú objektívny charakter. Druhú skupinu predstavujú **interné činitele**, ktoré môže podnikateľ svojimi aktivitami ovplyvniť. Interné činitele rozdeľujeme na kvantitatívne činitele (predstavujú objem činnosti) a na kvalitatívne činitele (vyjadrujú úroveň transformácie vstupov na výstupy).

Bielik, P., Gurčík, E., Jančíková, V. uvádzajú, že po nástupe trhových vzťahov v ekonomike SR sa predpokladalo, že problém ekonomickej diferenciácie v poľnohospodárstve prestane existovať. Výsledky podnikov však potvrdzujú, že tento jav

stále existuje. Do roku 1990 bola za rozhodujúci faktor diferenciácie považovaná intenzita výroby, ktorá bola aj metodologickým základom vyjadrovania podnikových rozdielov. Transformácia ekonomiky zmenila metodologické prístupy k hodnoteniu výkonnosti podnikovej sféry. Do popredia sa dostali hodnotové metódy, ktoré skúmajú podniky prostredníctvom ekonomicko-finančných ukazovateľov a umožňujú triediť podniky do bonitných tried a stanovovať ich poradie výkonnosti.

Klimo, E. (1989) uvádza, že analýza problematiky rozdielnej úrovne hospodárenia poľnohospodárskych podnikov predpokladá oboznámiť sa s faktormi a príčinami dosahovania rozdielnych výsledkov reprodukčného procesu pri rovnakých prírodných a výrobných podmienkach na jednej strane, ako aj so skutočnosťou, že niektoré poľnohospodárske podniky hospodáriace v nepriaznivých podmienkach dokážu sa vo výsledkoch hospodárenia vyrovnáť tým podnikom, ktoré hospodária v podstatne priaznivejších podmienkach.

Rozdeľuje faktory diferenciácie na objektívne (prírodné podmienky, ekonomické podmienky) a subjektívne faktory (vzdelanie, odborná špecializácia riadiacich pracovníkov, rozmiestňovanie absolventov vysokých škôl, kvalita riadiaceho subjektu).

Bielik, P. (2008) píše, že popri analýze vývoja podniku v čase, stanovenia miesta a polohy podniku v priestore, pristupuje analýza činiteľov, ktoré determinujú celkovú finančnú situáciu podniku. K správnej interpretácii získaných informácií z finančnej analýzy je vhodné na záver uskutočniť aj porovnanie v priestore, ktoré sleduje postavenie podniku v príslušnom odbore a regióne, zvlášť jeho začlenenie medzi priemerné, nadpriemerné alebo podpriemerné podniky. V tomto smere treba pristúpiť k budovaniu vlastnej bázy, i keď na trhu informácií poskytujú určité údaje štátna štatistická služba, i vznikajúce poradenské firmy.

Za hlavné faktory ekonomickej diferenciácie podnikov považujeme:

- pružnosť a flexibilita na meniace sa podmienky trhu,
- ekonomická intenzifikácia a diverzifikácia,
- úverová a úroková zaťaženosť,
- materiálno-technická a strojová vybavenosť,
- rast produktivity práce,

- kvalifikačná a motivačná úroveň riadiacich a výkonných pracovníkov,
- pravidelné vypracovanie finančnej analýzy, kontroling,
- prírodné podmienky
- a ďalšie.

1.4.1. Vplyv interných činiteľov

Medzi ukazovatele hodnotenia výrobného procesu zaraďuje **Bielik, P. (2008)** intenzitu výroby. **Intenzita** výroby rastie vtedy, ak rastie produktivita práce. **Intenzifikácia** výroby predstavuje proces zvyšovania intenzity výroby stupňovaním dodatočných vkladov do výroby. Intenzifikáciu sprevádza rast technického vybavenia, nové technologické riešenie, využívanie biotechnológií, využívanie výsledkov výskumu a vývoja, využívanie nových poznatkov manažmentu, marketingu, organizácie výroby.

Jedným z interných vplyvov na výkonnosť podniku je nepochybne produktivita práce a preto sa jej v ekonomickej literatúre venuje značná pozornosť.

Podľa **Bielika, P. (2008)** jedným zo základných ukazovateľov, ktorý charakterizuje účinnosť a efektívnosť práce je **produktivita práce** alebo jej prevrátená hodnota, ktorú označujeme ako prácnosť. Produktivita práce vyjadruje objem úžitkových hodnôt vytvorených ľudskou prácou za určitý čas. Ide o priamy spôsob vyjadrenia produktivity práce, ktorý vyplýva zo vzťahu medzi úžitkovou hodnotou a konkrétnou prácou a vyjadruje tak účinnosť vynaloženej živej práce. Nepriamy spôsob merania produktivity práce vyjadruje pomer odpracovaného času na celkovom objeme vyrobenej produkcie k objemu produkcie.

Gregory Mankyw (2009) pojmom **produktivita** rozumie množstvo statkov, ktoré priemerný pracovník vyrobí za hodinu práce. Produktivita je určujúcim faktorom životnej úrovne. Jeden z desiatich princípov ekonómie uvádza, že životná úroveň krajiny závisí na ich schopnosti vyrábať statky. Produktivitu určujú aj ďalšie faktory. Každý z týchto vplyvov - ktoré nazývame fyzický kapitál, ľudský kapitál, prírodné zdroje a technologické znalosti - má svoj protipól tiež v zložitejšej reálnej ekonomike.

Zalai, K. (2007) uvádza, že retrospektívny postup od výsledku k príčinám, typický pre analýzu, nás dovádza k analýze úrovne transformačného procesu podniku. V tomto

processe sa vstupy menia na výstupy a účinnosť, s akou sa to deje, vypovedá o výkonnosti podniku. **Výkonnosť** je teda fenomén, ktorý predurčuje výsledky podniku (výstupy), ale súčasne i vyúsťuje do nich. Ovplyvňuje tak i postavenie podniku na trhu. Kvantifikovať a hodnotiť výkonnosť podniku je vec zdanlivo jednoduchá. Vyžaduje si len konfrontovať výstupy a výstupy podniku. V skutočnosti ide o problém zložitý, jeho komplikovanosť súvisí s tým, že predstavy, nároky a ponímanie vstupov a výstupov sa veľmi dynamicky menia, tak ako sa mení aj stanovisko k základnej otázke podnikania - čo je cieľom podnikania?

Ukazovatele, ktoré použijeme na vyjadrenie tohto vzťahu, majú vo všeobecnosti veľmi jednoduchú konštrukciu a uplatňujú sa najmä tieto dva základné prístupy:

- a.) pri prvom konštruujeme ukazovatele ako pomer výstup/vstup
- b.) pri druhom naopak ako pomer vstup/výstup.

Pri prvom type ukazovateľov sa kvantifikuje objem výstupov pripadajúci na jednotku vstupov - sú to ukazovatele produktivity a účinnosti.

Pri druhom type ukazovateľov sa kvantifikuje objem vstupov potrebných na dosiahnutie jednotky výstupu, sú to ukazovatele náročnosti.

V podstate obidva typy ukazovateľov rovnako vypovedajú o úrovni (a vývoji) výkonnosti podniku.

Synek, M. (2007) vysvetľuje, že firmy sa snažia identifikovať, riadiť a merať faktory, ktoré sú akcelerátormi výkonnosti a tvorby hodnoty (value drivers).

Majtán, Š. (200) tvrdí, že ak podnik vyrába výrobky, príp. poskytuje služby v súlade s potrebami trhu a s optimálnym využitím všetkých produkčných faktorov, možno o ňom povedať, že vyrába efektívne. Tým sa dostávame k slovu **efektívnosť**. Základom tohto slova je "efekt", t. j. účinok, výsledok. Efektom podniku sú poskytované výrobky a služby, t. j. výstup (output) podniku. Výrobky a služby vznikajú spotrebou produkčných faktorov, ktoré tvoria vstup (input) podniku. Efektívnosť potom vyjadruje pomer výstupu k vstupu. V literatúre sa možno stretnúť s rôznymi pojmami z oblasti efektívnosti, napr. ekonomická efektívnosť, efektívnosť investícií, efektívnosť výroby a pod. Pre podnik je však rozhodujúca predovšetkým celková efektívnosť všetkých produkčných faktorov -

ekonomická efektívnosť. Ide o veličinu, ktorá vyjadruje vzťah medzi vynaloženými prostriedkami a ich ekonomickými účinkami.

Podľa **Landu, M., Poláka, M. (2008)** vynaloženie nákladov v rámci jednotlivých aktivít podniku podlieha v manažérskom účtovníctve týmto kritériám:

- **kritérium hospodárnosti:** je kritériom racionality vynakladania a spotreby ekonomických zdrojov,
- **kritérium efektívnosti:** (ekonomickej účinnosti): efektívnosť vyjadruje mieru ekonomického zhodnotenia vynaložených nákladov a meria sa vzťahom medzi získaným ekonomickým prospechom a rozsahom vynaložených nákladov.

Úroveň efektívnosti (t.j. ekonomickej účinnosti) vynaložených nákladov je výsledkom súmernosti vynaložení nákladov s dosiahnutých ekonomickým prospechom - základným prejavom ekonomickej efektívnosti je lepšie (efektívnejšie) využitie určitej kapacity k dosiahnutiu zisku z určitého typu podnikateľských činností.

Pri identifikácii ekonomickej efektívnosti je základným problémom určenie kritéria, podľa ktorého zistíme, či určitý typ produkcie je efektívnejší než iný. V manažérskej praxi sa používa niekoľko nasledujúcich kritérií (ukazovateľov):

1. Rentabilita základného kapitálu (pomer medzi ziskom a vynaloženým kapitálom),
2. Rentabilita celkového kapitálu (pomer medzi ziskom a celkovým kapitálom),
3. Rentabilita stálych aktív (pomer medzi ziskom a stálymi aktívami),
4. Čistá súčasná hodnota (hodnota, ktorú podnik získa za získanie kapitálu oproti inej investičnej alternatíve).

Ďalším faktorom, ktorý môže podnik svojou činnosťou ovplyvniť je úverová a úroková záťažnosť.

Vlachynský, K. (2006) vo svojej publikácii píše, že popri vlastnom kapitáli je druhou základnou zložkou finančnej štruktúry podnikov cudzí kapitál poskytovaný ako návratný (úverový) finančný zdroj. Formy, ktorými podniky získavajú tieto **úverové zdroje**, sú veľmi rôznorodé, každá má z hľadiska finančného krytia konkrétnych potrieb podnikov isté prednosti a isté problémové stránky. Úver je pre podnik návratnou formou získavania cudzích zdrojov. Je to ekonomický vzťah medzi veriteľom a dlžníkom, ktorý

vzniká pri odovzdaní konkrétnej hodnoty na dočasné použitie, t. j. s podmienkou návratnosti.

Miklovičová, J., Gurčík, L. (2008) medzi ukazovatele zadlženosti, ktoré podľa nich vyjadrujú aký objem cudzieho kapitálu sa podieľa na krytí majetku podniku, zaraďujú aj ukazovateľ **úverová zaťaženosť**. Uvádzajú, že keďže úvery a finančné výpomoci sú súčasťou cudzieho kapitálu, hodnota ukazovateľa úverová zaťaženosť by mala byť menšia ako celková zadlženosť podniku. Tento ukazovateľ informuje, do akej miery je majetok podniku financovaný z úverových zdrojov.

Čím je vyšší ukazovateľ zadlženosti, tým je podľa **Košča, T. (2004)** vyššie riziko veriteľov. Pretože takto jednoznačne sa nedá posudzovať riziko rozličných transakcií, veritelia sa snažia prirodzene získať podrobnejšie informácie, ktoré môžu vyplynúť napríklad z analyzovaného zisku podniku dosiahnutého v jednotlivých rokoch, ak sa dá do pomeru so sumou ročného úrokového zaťaženia podniku. Informácie o pomere vlastného kapitálu k celkovým aktívam tvoria spravidla základ hodnotenia hospodárskej a finančnej stability podniku.

1.4.2. Vplyv externého prostredia na podnik

Bielik, P. (2008) uvádza, že podnik vždy existuje v určitom konkrétnom prostredí, v tzv. časovej a priestorovej realite. Do okolia podniku zahŕňame len tie prvky prostredia, ktoré na podnik určitým spôsobom pôsobia, ovplyvňujú ho a na ktoré podnik spätnou väzbou pôsobí. Medzi prvkami okolia existujú rôzne súvislosti, vzájomne sa rôznou intenzitou ovplyvňujúce. Vplyv okolia na podnik je vo všeobecnosti veľmi silný, zatiaľ čo možnosť podniku ovplyvňovať okolie je skôr symbolická. Mnohí autori preto zdôrazňujú potrebu neustáleho sledovania a analýzy okolia podniku, ak si chce podnik udržať svoje postavenie na trhu.

Významnou črtou postupujúcej globalizácie je podľa **Vlachynského, K. (2006)** rýchly rozvoj globalizácie a rýchly rozvoj medzinárodného obchodu a čoraz užšie prepájanie národných trhov tovarov a služieb. Postupne sa vytvára jednotný trh tovarov, služieb, kapitálu a pracovných síl v rámci Európskej únie. Stav a vývoj trhov je charakterizovaný najmä tempom rastu hrubého domáceho produktu, objemom medzinárodnej výmeny tovarov a služieb, vývojom podnikateľskej dôvery a i. Trhy

tovarov a služieb pôsobia na podniky prostredníctvom objemov ponuky a dopytu jednotlivých produktov a tým súvisiacich pohybov cien. To v konečnom dôsledku ovplyvňuje vývoj výsledkov hospodárenia podnikov. Intenzita uvedených vplyvov je v jednotlivých podnikoch rozdielna (v závislosti od ich prepojenia so svetovými trhmi), no sprostredkovane pôsobia na všetky podniky.

2. CIEĽ PRÁCE

Cieľom diplomovej práce je odhalenie faktorov ekonomickej diferenciacie podnikov. K dosiahnutiu tohto hlavného cieľa bolo potrebné vytýčiť si niekoľko parciálnych cieľov:

- všeobecná charakteristika podnikov,
- analýza sústavy vybraných pomerových finančných ukazovateľov v sledovaných podnikoch za sledované obdobie ,
- komparácia dosahovaných výsledkov za podniky navzájom ,
- porovnanie s priemernými hodnotami a odporúčanými hodnotami týchto ukazovateľov,
- vyhodnotenie poradia sledovaných podnikov podľa úspešnosti,
- analýza vzťahu medzi sledovanými ukazovateľmi navzájom,
- odhalenie faktorov ekonomickej diferenciacie podnikov,
- návrh opatrení .

Informačným zdrojom pre výpočet pomerových ukazovateľov je súvaha a výkaz ziskov a strát za sledované obdobie (obdobie rokov 2007, 2008, 2009).

3. METODIKA PRÁCE

3.1. Výber súboru

Ako sledovaný súbor sme vybrali 3 podniky, ktoré sme označili podnik A, podnik B a podnik C. Výber podnikov bol podmienený niekoľkými kritériami: podniky sú porovnateľné z hľadiska zamerania a veľkosti, sú to podniky, ktoré sa zaoberajú poľnohospodárskou produkciou. Účelom výberu bolo takisto aby podniky pochádzali z rôznych pôdno-klimatických podmienok. Údaje o dosiahnutých výsledkoch sledovaných podnikov nám poskytuje súvaha a výkaz ziskov a strát za jednotlivé podniky za sledovanom období.

3.1.1. Charakteristika súboru

Vybraný súbor podnikov tvorený podnikmi A, B, C má totožný predmet činnosti, ale to neznamená, že podniky tvoriace súbor, budú podobné aj z iných hľadísk. Podniky budeme charakterizovať z hľadiska ich veľkosti, zamerania, miesta podnikania ako aj z ekonomického hľadiska. K ekonomickej charakteristike podnikov využijeme výpočet ekonomických ukazovateľov, čo bude predpokladom pre vyvodenie určitých záverov vychádzajúcich z vykonanej finančno-ekonomickej analýzy.

3.2. Výber ekonomických ukazovateľov

Pomerové ukazovatele majú pri finančno-ekonomickej analýze a pri porovnávaní finančno-ekonomickej situácie jednotlivých podnikov nezastupiteľné miesto.

Pre posúdenie ekonomickej úspešnosti jednotlivých podnikov som si vybrala sústavu pomerových finančných ukazovateľov a to:

- ukazovatele likvidity,
- ukazovatele aktivity,
- ukazovatele zadlženosti,
- ukazovatele rentability.

3.3. Výpočet vybraných ekonomických ukazovateľov

Po výbere ukazovateľov pristúpime k vyčísleniu hodnôt ekonomických ukazovateľov podľa dosiahnutých výsledkov v sledovanom súbore podnikov vykázaných v súvahe a výkaze ziskov a strát za sledované obdobie rokov 2007, 2008, 2009. Údaje sú prepočítané na Euro konverzným kurzom 30,126.

Podľa dostupnej literatúry a odporúčaní renomovaných autorov Miklovičová, J. – Gurčík, Ľ. (2008), Zalai, K. (2007) a Gurčík, Ľ. (2004) sme sa rozhodli použiť nasledujúce ukazovatele likvidity:

Pohotová likvidita - ukazovateľ vypovedá o vzťahu medzi najlikvidnejšou časťou majetku a krátkodobým cudzím kapitálom. Za krátkodobý cudzí kapitál považujeme krátkodobé záväzky, krátkodobé bankové úvery a krátkodobé finančné výpomoci. Za optimálny pomer sa považujú hodnoty od 0,2 do 0,6. Ide o všetky dlhy podniku so splatnosťou do jedného roka. Vypočítame ju podľa vzťahu:

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{finančné účty}}{\text{krátkodobý cudzí kapitál}}$$

Bežná likvidita - vypovedá o schopnosti firmy zaplatiť krátkodobé dlhy bez predaja zásob. Hodnota tohto ukazovateľa by sa mala pohybovať od 1,00 do 1,50. Ak je hodnota menšia ako 1,00, podnik na zaplatenie záväzkov bude musieť likvidovať zásoby. Ak je hodnota vyššia ako 1,00, tak podnik po úhrade krátkodobých záväzkov má ešte rezervu.

$$\text{Bežná likvidita} = \frac{\text{finančné účty} + \text{krátkodobé pohľadávky}}{\text{krátkodobý cudzí kapitál}}$$

Celková likvidita - pri kvantifikácii celkovej likvidity sa berie do úvahy celkový obežný majetok bez dlhodobých pohľadávok. Ukazovateľ vyjadruje podiel krátkodobých dlhov na financovaní obežného majetku. Čím je celková likvidita podniku väčšia, tým je väčší podiel financovania krátkodobého majetku dlhodobými zdrojmi, čo znižuje riziko platobnej neschopnosti pre prípad, že sa nepodarí premeniť čas nepeňažného obežného

majetku na peňažné prostriedky. Neodporúča sa hodnota ukazovateľa menšia ako 1,50, optimum je 2,00 a za maximálnu hodnotu je považovaný pomer 2,50.

$$\text{Celková likvidita} = \frac{\text{obežný majetok} - \text{dlhodobé pohľadávky}}{\text{krátkodobý cudzí kapitál}}$$

Z ukazovateľov aktivity budeme kvantifikovať nasledovné:

Doba obratu zásob - v praxi sa stretávame s výpočtom doby obratu zásob vo vzťahu k tržbám, ale presnejší je výpočet vo vzťahu k nákladom. Nákladmi sa rozumejú náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru a výrobná spotreba. Ukazovateľ vypovedá o tom, koľko dní trvá jedna obrátka zásob (v dňoch). Ukazovateľ sa môže týkať všetkých zásob alebo len niektorých ich zložiek.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{náklady}} \times 365$$

Doba inkasa pohľadávok - vyčísluje, koľko dní v priemere trvá, kým od vzniku nároku na platbu dôjde k inkasu. Ukazovateľ dáva do pomeru krátkodobé pohľadávky k tržbám a výsledok je vyjadrený v dňoch. Ukazovateľ vypovedá tiež o splátkovej disciplíne odberateľov sprostredkované informáciu o tom, koľko času uplynie od fakturácie po úhradu. Vypovedáciu schopnosť má pre podnik tiež porovnanie platobnej disciplíny odberateľov na základe tohto ukazovateľov s vlastnou platobnou disciplínou, o ktorej vypovedá ukazovateľ doba splácania záväzkov.

$$\text{Doba inkasa pohľadávok} = \frac{\text{pohľadávky}}{\text{tržby}} \times 365$$

Doba splácania záväzkov - ukazovateľ kvantifikujúci dobu trvania úhrady záväzku od momentu vzniku. Charakterizuje vlastnú splátkovú disciplínu sledovaného podniku. Je prirodzené, že každý podnik radšej inkasuje ako platí. Preto je pre podnik priaznivejšie, keď je doba inkasa pohľadávok kratšia ako doba splácania záväzkov. Veľký rozdiel medzi oboma spomínanými dobami splatnosti však poukazuje na nekonsolidované hospodárske

vzťahy a môže spôsobiť spomalenie alebo dokonca úplne zastavenie peňažných tokov v ekonomike.

$$\text{Doba splácania záväzkov} = \frac{\text{záväzky}}{\text{tržby}} \times 365$$

Doba obratu majetku - ukazovateľ vyjadruje obrátkovosť celkových aktív podniku.

Doba obratu majetku vypovedá o dobe, za ktorú sa majetok podniku obráti v tržbách a je vyjadrený v dňoch. Pre podnik je priaznivejšia nižšia hodnota tohto ukazovateľa.

$$\text{Doba obratu majetku} = \frac{\text{majetok}}{\text{tržby}} \times 365$$

Obrat zásob – je obrátená hodnota ukazovateľa doby obratu zásob a udáva, koľkokrát za rok sú zásoby podniku predané a opäť uskladnené. Alebo koľko krát za sledované obdobie sa zásoby obrátia v tržbách podniku. Podnik sleduje čo najvyššiu hodnotu tohto ukazovateľa.

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

Obrat majetku – ukazovateľ je obrátenou hodnotou ukazovateľa doba obratu majetku a vypovedá o tom, koľkokrát za sledované obdobie sa majetok podniku obráti v tržbách. Pre podnik sú priaznivejšie vyššie hodnoty ukazovateľa.

$$\text{Obrat majetku} = \frac{\text{tržby}}{\text{majetok}}$$

Tržbami v ukazovateľoch sa rozumejú tržby za predaný tovar a tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb.

Ukazovatele zadlženosti vyjadrujú aký objem cudzieho kapitálu sa podieľa na krytí majetku podniku. Čím je väčší podiel vlastného kapitálu na celkovom kapitáli, tým je podnik stabilnejší.

Za základný ukazovateľ je považovaný ukazovateľ **celková zadlženosť** podniku, ktorý informuje o štruktúre finančných zdrojov. Vyjadruje podiel cudzích zdrojov na krytí majetku podniku a vypočítame ho podľa vzťahu:

$$\text{Celková zadlženosť} = \frac{\text{cudzíe zdroje}}{\text{vlastné imanie a záväzky spolu}}$$

Odporúčaná hodnota tohto ukazovateľa by nemala prekročiť podiel 0,5, avšak jeho výška je výsledkom individuálneho posúdenia podniku. Požičiavanie cudzích zdrojov sa môže považovať za ekonomicky výhodné vtedy, ak ich ekonomická výnosnosť prevažuje nad platenými nákladovými úrokmi. Veritelia majú záujem na tom, aby bol dlhujúci podnik čo najmenej zadlžený, pretože to znižuje riziko návratnosti požičaného kapitálu.

Stupeň samofinancovania - udáva, akú časť z celkových zdrojov podniku tvoria vlastné zdroje. Ukazovateľ je obrátenou hodnotou ukazovateľa celková zadlženosť a tiež vypovedá o štruktúre finančných zdrojov podniku. Suma týchto ukazovateľov sa rovná jednej.

$$\text{Stupeň samofinancovania} = \frac{\text{vlastné imanie}}{\text{vlastné imanie} + \text{záväzky spolu}}$$

Opakom tohto ukazovateľa je finančná páka.

$$\text{Finančná páka} = \frac{\text{vlastné imanie} + \text{záväzky spolu}}{\text{vlastné imanie}}$$

Ukazovateľ vypovedá o tom, akú časť aktív tvorí vlastný kapitál. Ide o ukazovateľ, ktorý informuje o tom, koľkokrát je celkový kapitál väčší ako vlastný kapitál. Ak sa pomer rovná 2, potom podiel vlastného a cudzieho kapitálu je rovnaký. Poukazuje tiež na to, ako podnik rozšíril vlastné zdroje o cudzie s cieľom vytvoriť zisk. V Európe sa za hornú hranicu nasadenia cudzieho kapitálu považuje hodnota 3, čo znamená, že cudzie zdroje tvoria dve tretiny a vlastné zdroje jednu tretinu celkového kapitálu.

Ukazovateľ, ktorý vypovedá o tom, aký podiel majú cudzie zdroje na vlastných zdrojoch sa nazýva miera zadlženosti a vypočítame ju ako:

$$\text{Miera zadlženosti} = \frac{\text{cudzie zdroje}}{\text{vlastné imanie}}$$

Ukazovateľ, ktorý informuje, do akej miery je majetok podniku financovaný z úverových zdrojov je ukazovateľ **úverová zat'azenosť**, ktorého hodnota by mala byť menšia ako celková zadlženosť podniku. Vypočítame ho podľa vzorca:

$$\text{Úverová zat'azenosť} = \frac{\text{bankové úvery} + \text{finančné výpomoci}}{\text{vlastné imanie a záväzky spolu}}$$

Ukazovatele rentability vyjadrujú výslednosť (výnosnosť) podnikového úsilia. Do ich úrovne a vývoja sa premietajú doteraz spomenuté ukazovatele likvidity, aktivity, zadlženosti. Ukazovatele rentability ich potom syntetizujú.

Rentabilita celkového kapitálu (RCK) - vyjadruje, s akou intenzitou sa reprodukuje kapitál vložený do podniku. Charakterizuje zhodnotenie kapitálu vloženého do podniku. Zhodnotením tej časti pasív, ktorá je vlastným kapitálom je čistý zisk a zhodnotením tej časti zdrojov krytia, ktorou je cudzí kapitál je úrok. Výška rentability celkového kapitálu by mala byť vyššia ako úroková miera za požičaný kapitál.

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu} = \frac{\text{VH} + \text{nákladové úroky} \times (1 - \text{sadzba dane})}{\text{celkový kapitál}}$$

kde VH je výsledok hospodárenia (zisk alebo strata).

Rentabilita vlastného kapitálu – vyjadruje intenzitu reprodukcie vlastného kapitálu, pričom hodnota vyjadruje, koľko eur zisku vyprodukuje podnik z jedného eura vlastného kapitálu vloženého do podniku.

$$\text{Rentabilita vlastného kapitálu} = \frac{\text{VH}}{\text{vlastné imanie}}$$

Hodnota ukazovateľa jeho rast môže znamenať: menší podiel vlastného kapitálu, zlepšenie výsledku hospodárenia, pokles zúročenia cudzieho kapitálu, kombináciu

predchádzajúcich faktorov. Pokles ukazovateľa môže znamenať naopak: vyšší podiel vlastného imania, zhoršenie výsledku hospodárenia, nárast zúčtenia cudzieho kapitálu, kombináciu predchádzajúcich faktorov.

Rentabilita cudzieho (požičaného) kapitálu vyjadruje, koľko čistého zisku (v nežiaducom prípade straty) dostaneme z požičaného eura. Ide o intenzitu reprodukcie požičaného kapitálu a podnik sa usiluje o čo najvyššiu hodnotu ukazovateľa.

$$\text{Rentabilita cudzieho kapitálu} = \frac{VH}{\text{cudzí kapitál}}$$

Rentabilita výnosov, tiež ju nazývame ziskovosť výnosov. Hodnota ukazovateľa vyčísluje, koľko eur zisku podnik získal z jedného eura dosiahnutých výnosov. Patrí tiež k rozhodujúcim ukazovateľom pre umiestnenie kapitálu zo strany investorov. Kvantifikujeme ju podľa vzťahu:

$$\text{Rentabilita výnosov} = \frac{VH}{\text{výnosy}}$$

Rentabilita nákladov poukazuje, aký pomer má výsledok hospodárenia na vynaložených celkových nákladoch v podniku. Do pomeru je možné dávať aj čiastkové položky nákladov, ako napríklad mzdové náklady, osobné náklady a pod. Vyčísluje výšku zisku dosiahnutého u eura vynaložených nákladov podniku.

$$\text{Rentabilita nákladov} = \frac{VH}{\text{náklady}}$$

Z ukazovateľov, ktoré dávajú do pomeru zisk a objem podnikovej aktivity, a tak vlastne vyjadrujú zhodnotenie spotrebovaných vstupov sa najčastejšie používa ukazovateľ rentability tržieb.

Rentabilita tržieb - ukazovateľ vypovedá o zhodnotení spotrebovaných vstupov tým, že kvantifikuje výšku zisku na euro tržieb. Pod tržbami zvyčajne rozumieme tržby za predaj tovaru, výrobkov a služieb.

$$\text{Rentabilita tržieb} = \frac{VH}{\text{tržby}}$$

Zhodnotili sme stav a vývoj finančno-ekonomickej situácie za sledované obdobie v podnikoch na základe vypočítaných ukazovateľov prostredníctvom slovnej interpretácie dosahovaných hodnôt pomerových ukazovateľov.

3.4. Porovnanie dosiahnutých výsledkov za podniky navzájom

Najvýznamnejšie rozdiely medzi podnikmi, ktoré vyplývajú z vypočítaných ukazovateľov sme slovne popísali a ich stav a vývoj sme pre prehľadnejšie zobrazenie vyjadrili graficky.

3.4.1. Stanovenie poradia podnikov podľa metódy jednoduchého poradia

Každému podniku zo sledovaného súboru pri každom vypočítanom ukazovateli stanovíme jeho poradie. Podnik, ktorý z hľadiska daného ukazovateľa dosahuje najlepšiu hodnotu (podľa charakteru ukazovateľa a odporúčaných hodnôt), sa umiestni na prvom mieste, podnik s druhou najlepšou hodnotou na druhom mieste a podnik s najnepriaznivejšou hodnotou na poslednom treťom mieste. Všeobecne sa i -temu ukazovateľu u_j -teho podniku priradí jeho číslo poradia, s_{ij} . Dostaneme maticu $X / x_{ij} /$, v ktorej v riadkoch sú uvedené podniky, v stĺpcoch hodnotiace ukazovatele. Výslednú charakteristiku m_j na základe ktorej možno podniky zoradiť, získame ako súčet poradí podľa jednotlivých ukazovateľov, kde:

$$m_i = \sum_{j=1}^n s_{ij}$$

pričom:

$i - 1, 2, 3, \dots, p$ - hodnoty ukazovateľov

$j - 1, 2, 3, \dots, n$ - podniky

Najlepší podnik je ten, ktorý dosiahne najmenšie m_i .

3.4.2. Porovnanie hodnôt vypočítaných ukazovateľov za jednotlivé podniky s priemernými hodnotami.

Vypočítané hodnoty sme porovnávali s priemernými hodnotami sledovaného súboru podnikov a s priemernými výsledkami dosahovanými poľnohospodárskymi

podnikmi za rok 2007 a 2008. Údaje na toto porovnanie sme čerpali zo správy o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike 2009.

3.4.3. Korelačná analýza

Pre kvantifikáciu vzťahu jednotlivých ukazovateľov použijeme korelačnú analýzu, pri ktorej skúmame vzájomnú závislosť niekoľkých premenných. Výsledkom je koeficient korelácie. V našom prípade je tento koeficient mierou vzájomnej lineárnej závislosti medzi hodnotami dvoch ukazovateľov. Môže nadobúdať hodnoty z intervalu $\langle -1, 1 \rangle$. A platí:

- ak je koeficient 1, potom medzi hodnotami ukazovateľov je priama funkčná lineárna závislosť,
- ak sa korelačný koeficient rovná -1, medzi hodnotami ukazovateľov je nepriama funkčná lineárna závislosť,
- ak je výsledok 0, medzi hodnotami ukazovateľov nie je lineárna závislosť,
- ak je koeficient korelácie do 0,3, ide o slabý stupeň vzájomnej závislosti,
- ak sa pohybuje v intervale $\langle 0,3,0,7 \rangle$ hovoríme o strednom stupni závislosti,
- hodnoty nad 0,7 interpretujeme ako vysoký stupeň závislosti.

Pre výpočet korelačného koeficientu medzi jednotlivými pomerovými ukazovateľmi využijeme štatistické funkcie počítačového programu Microsoft Excel.

4. VLASTNÁ PRÁCA

4.1. Charakteristika podnikov

Charakteristiku sledovaných podnikov uvádzam v tabuľke 1.

Tabuľka 1: Charakteristika podnikov

Charakteristika	Podnik A	Podnik B	Podnik C
Právna forma	Akciová spoločnosť	družstvo	Družstvo
Región	Trnavský kraj	Žilinský kraj	Banskobystrický kraj
Predmet podnikania	Chov nosníc, výroba konzumných vajec, výkrm brojlerových kurčiat, výroba mäsa.	Výroba rastlinných a živočíšnych olejov, veľkoobchod, maloobchod.	Rastlinná a živočíšna výroba, produkcia mlieka, mliečnych výrobkov.
Počet zamestnancov	98	67	49

4.2. Analýza súboru na základe finančno-ekonomických ukazovateľov

4.2.1. Ukazovatele likvidity

Tabuľka 2: Ukazovatele likvidity podniku A

Ukazovatele likvidity pre podnik A	MJ				Zmena			Index		
		2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Pohotová likvidita	koef.	0,42	0,51	0,07	0,09	-0,35	-0,44	1,221	0,167	0,137
Bežná likvidita	koef.	1,64	2,34	3,42	0,70	1,78	1,08	1,427	2,085	1,461
Celková likvidita	koef.	2,13	3,22	5,30	1,09	3,17	2,08	1,513	2,491	1,646

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

Podnik A dosahuje pozitívne hodnoty ukazovateľa pohotová likvidita v rokoch 2007 a 2008, kedy sú v rozmedzí od 0,2 do 0,6. Nízku pohotovú likviditu dosahuje v roku

2009. Pohotovú likvidita podniku v roku 2009 v porovnaní s rokom 2008 klesla o 0,44. V roku 2009 sa schopnosť podniku vyplatiť svoje krátkodobé dlhy v hotovosti znížila na 0,7, čo znamená, že podnik je schopný vyplatiť v hotovosti iba 7% svojich krátkodobých dlhov. Bežná likvidita podniku A vo všetkých sledovaných rokoch presiahla odporúčanú hodnotu. Znamená to, že podnik je v sledovanom období schopný splácať svoje záväzky bez predaja zásob, pričom má ešte rezervu. Celková likvidita dosahuje najlepšiu hodnotu v roku 2007, kedy sa najviac približuje odporúčanej hodnote 2,5. V ostatných rokoch je podiel krátkodobých dlhov na financovaní obežného majetku príliš vysoký.

Tabuľka 3: Ukazovatele likvidity podniku B

Ukazovatele likvidity pre podnik B	MJ	Zmena						Index		
		2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Pohotovú likvidita	koef.	1,07	0,09	0,89	-0,98	-0,17	0,80	0,083	0,836	10,051
Bežná likvidita	koef.	1,79	0,41	2,31	-1,37	0,52	1,89	0,232	1,289	5,558
Celková likvidita	koef.	7,13	2,68	5,32	-4,45	-1,81	2,64	0,376	0,746	1,982

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

Pohotovú likvidita podniku B v roku 2007 a 2009 presahuje odporúčaný interval. V roku 2008 je schopnosť podniku uhrádzať v hotovosti svoje krátkodobé záväzky nízka, predstavuje len 9%. Bežná likvidita sa najviac približuje odporúčanej hodnote v roku 2007. V roku 2008 by podnik musel predať zásoby, ak by chcel uhradiť svoje krátkodobé dlhy. V roku 2009 mal rezervu vo výške 131%. Z dosahovaných hodnôt celkovej likvidity dosahovaných v podniku B vyplýva, že podnik kryje krátkodobými dlhmi veľkú časť svojho obežného majetku. V roku 2007 predstavuje tento podiel až 71,3%.

Tabuľka 4: Ukazovatele likvidity podniku C

Ukazovatele likvidity pre podnik C	MJ	Zmena						Index		
		2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Pohotovú likvidita	koef.	2,15	0,11	0,37	-2,05	-1,78	0,27	0,050	0,173	3,487
Bežná likvidita	koef.	3,18	0,94	0,81	-2,24	-2,37	-0,14	0,297	0,254	0,857
Celková likvidita	koef.	5,77	2,12	2,07	-3,65	-3,70	-0,05	0,367	0,359	0,978

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

V roku 2009 bol podnik C schopný hraď v hotovosti 37% svojich krátkodobých dlhov, čo je pozitívny výsledok, ukazovateľ nadobúda optimálnu hodnotu. V rokoch 2008

a 2009 je ukazovateľ bežnej likvidity nižší ako 1, čo pre podnik znamená neschopnosť splácať svoje krátkodobé záväzky bez predaja zásob. V roku 2007 nadobúda celková likvidita podniku C príliš vysokú hodnotu, ktorá výrazne prekračuje odporúčanú hornú hranicu 2,5. V roku 2008 v porovnaní s rokom 2007 sa celková likvidita znížila o 63,3% a priblížila sa k odporúčanej hodnote. V roku 2009 je pomer krátkodobých dlhov a obežného majetku takmer optimálny.

4.2.2. Ukazovatele aktivity

Tabuľka 5: Ukazovatele aktivity podniku A

Ukazovatele aktivity pre podnik A	MJ				Zmena			Index		
		Ukazovateľ/Rok	2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07
Doba obratu zásob	dni	25	31	68	6	42	37	1,218	2,655	2,180
Doba inkasa pohľadávok	dni	78	77	144	-2	66	68	0,979	1,844	1,883
Doba splácania záväzkov	dni	64	42	43	-22	-21	1	0,654	0,674	1,030
Doba obratu majetku	dni	284	331	424	46	140	93	1,163	1,491	1,282
Obrat zásob	koef.	11,62	9,85	4,48	-2	-7	-5	0,848	0,386	0,455
Obrat majetku	koef.	1,28	1,10	0,86	0	0	0	0,860	0,671	0,780

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

Doba obratu zásob podniku A má v sledovanom období stúpajúcu tendenciu, pričom v roku 2009 v porovnaní s rokom 2007 vzrástla o 42 dní, čo predstavuje nárast o 165,5%. Doba inkasa pohľadávok v roku 2009 vzrástla oproti roku 2008 o 68 dní. Vo všetkých sledovaných rokoch je doba plácania záväzkov nižšia ako doba inkasa pohľadávok, čo je pre podnik negatívny výsledok. Podnik plácal svoje dlhy v roku 2009 za 43 dní. Zásoby podniku B boli v roku 2007 takmer 12 krát predané a opäť uskladnené. V sledovanom období mal ukazovateľ obratu zásob klesajúci vývoj, rovnako ako obrat majetku.

Tabuľka 6: Ukazovatele aktivity podniku C

Ukazovatele aktivity pre podnik B	MJ				Zmena			Index		
Ukazovateľ/Rok		2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Doba obratu zásob	dni	146	141	150	-5,49	3,59	9,08	0,962	1,025	1,065
Doba inkasa pohľadávok	dni	30	36	129	5,69	99,33	93,63	1,189	4,297	3,614
Doba splácania záväzkov	dni	42	102	83	60,04	41,06	-18,98	2,441	1,985	0,813
Doba obratu majetku	dni	1364	1548	1720	183,92	355,97	172,05	1,135	1,261	1,111
Obrat zásob	koef.	1,64	1,46	1,32	-0,17	-0,32	-0,14	0,893	0,807	0,904
Obrat majetku	koef.	0,27	0,24	0,21	-0,03	-0,06	-0,02	0,881	0,793	0,900

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

Doba obratu zásob sa v podniku B za sledované obdobie mierne zvyšovala, pričom v roku 2009 predstavovala 150 dní. Podnik v roku 2009 inkasoval svoje pohľadávky za 129 dní a splácal svoje záväzky za 83 dní. Iba v tomto roku doba inkasa pohľadávok prevyšuje dobu splácania záväzkov, čím sa znižuje riziko podniku. Obrat majetku podniku je nízky, za sledované obdobie sa majetok neobrátil v tržbách ani raz.

Tabuľka 7: Ukazovatele aktivity podniku C

Ukazovatele aktivity pre podnik C	MJ				Zmena			Index		
Ukazovateľ/Rok		2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Doba obratu zásob	dni	97	116	120	19,95	23,74	3,79	1,207	1,246	1,033
Doba inkasa pohľadávok	dni	59	132	68	73,09	8,97	-64,12	2,240	1,152	0,514
Doba splácania záväzkov	dni	51	64	60	12,82	9,35	-3,48	1,252	1,184	0,945
Doba obratu majetku	dni	1269	1429	1290	160,60	21,51	-139,09	1,127	1,017	0,903
Obrat zásob	koef.	2,46	1,97	1,86	-0,49	-0,60	-0,11	0,802	0,756	0,943
Obrat majetku	koef.	0,29	0,26	0,28	-0,03	0,00	0,03	0,888	0,983	1,108

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

Doba obratu zásob sa v podniku C v roku 2007 oproti roku 2008 zvýšila o 4 dni, čo predstavuje nárast ukazovateľa o 3,3%. Doba inkasa pohľadávok v sledovanom období prevyšuje dobu splácania záväzkov. Zásoby podniku sa v roku 2007 obrátili v tržbách takmer 3 krát. V ďalších sledovaných rokoch sa hodnota ukazovateľa znižovala. Obrat majetku dosahuje v podniku C stabilne nízke hodnoty.

4.2.3. Ukazovatele zadlženosti

Tabuľka 8: Ukazovatele zadlženosti podniku A

Ukazovatele zadlženosti pre podnik A	MJ				Zmena			Index		
Ukazovateľ/Rok		2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Celková zadlženosť	koef.	0,32	0,22	0,17	-0,093	-	-	0,707	0,531	0,751
Stupeň samofinancovania	koef.	0,59	0,68	0,75	0,092	0,158	0,066	1,156	1,268	1,097
Finančná páka	koef.	1,70	1,47	1,34	-0,230	0,359	0,130	0,865	0,788	0,912
Miera zadlženosti	koef.	0,54	0,33	0,23	-0,210	0,314	0,104	0,611	0,419	0,685
Úverová zaťaženosť	koef.	0,07	0,06	0,04	-0,003	0,031	0,028	0,955	0,540	0,565

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

Celková zadlženosť podniku sa približuje odporúčanej hodnote 0,5 v roku 2007, kedy dosahuje hodnotu 0,32, čo znamená, že podiel cudzích zdrojov na celkovom kapitály podniku bol 32%. V ďalších sledovaných rokoch sa zadlženosť podniku znižovala, čím sa znížila aj rizikovosť podnikania. Stupeň samofinancovania v sledovanom období nepresahuje odporúčanú hornú hranicu ukazovateľa 1. Úverová zaťaženosť podniku A v roku 2007 je 0,7, čo znamená, že 7% majetku podniku je financovaných z úverových zdrojov. Úverová zaťaženosť podniku A v sledovanom období klesá. V roku 2009 v porovnaní s rokom 2007 klesla o 0,031, čo v relatívnom vyjadrení predstavuje pokles o 46%.

Tabuľka 9: Ukazovatele zadlženosti podniku B

Ukazovatele zadlženosti pre podnik B	MJ				Zmena			Index		
Ukazovateľ/Rok		2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Celková zadlženosť	koef.	0,08	0,12	0,09	0,042	0,017	-	1,547	1,216	0,786
Stupeň samofinancovania	koef.	0,90	0,86	0,89	0,041	-0,014	0,027	0,954	0,985	1,032
Finančná páka	koef.	1,11	1,16	1,13	0,053	0,017	-	1,048	1,016	0,969
Miera zadlženosti	koef.	0,09	0,14	0,11	0,053	0,020	0,033	1,621	1,235	0,762
Úverová zaťaženosť	koef.	0,00	0,02	0,02	0,023	0,018	-	x	x	0,760

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

Celková zadlženosť podniku sa najviac približuje odporúčanej hodnote v roku 2008, kedy nadobúdala hodnotu 0,12, teda podiel cudzích zdrojov na krytí majetku podniku bol 12%. V ostatných sledovaných rokoch bola zadlženosť podniku nižšia ako 10%. Podnik v sledovaných rokoch kryl svoj majetok prevažne vlastnými zdrojmi. Stupeň samofinancovania v roku 2007 bol v roku 2007 až 0,90, čo svedčí o tom, že 90% podnikového kapitálu tvoril vlastný kapitál. Podiel cudzích zdrojov k vlastným je 9% v roku 2007, 14% v roku 2008 a v poslednom sledovanom roku bola miera zadlženosti 11%. Úverová zaťaženosť podniku B v rokoch 2008 a 2009 je veľmi nízka, pričom dosahuje hodnotu 0,02. V roku 2007 podnik nevyužíval na krytie majetku žiadne úverové zdroje.

Tabuľka 10: Ukazovatele zadlženosti podniku C

Ukazovatele zadlženosti pre podnik C	MJ				Zmena			Index		
		2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Celková zadlženosť	koef.	0,08	0,14	0,13	0,064	0,048	0,016	1,796	1,596	0,888
Stupeň samofinancovania	koef.	0,90	0,84	0,86	-	-	0,017	0,932	0,951	1,020
Finančná páka	koef.	1,11	1,19	1,17	0,080	0,057	0,024	1,072	1,051	0,980
Miera zadlženosti	koef.	0,09	0,17	0,15	0,082	0,060	0,022	1,927	1,677	0,871
Úverová zaťaženosť	koef.	0,01	0,07	0,06	0,056	0,051	0,005	5,321	4,919	0,924

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

Podiel cudzích zdrojov na podnikovom kapitály podniku C bol v roku 2007 0,08, v roku 2008 0,14 a v roku 2009 0,13. Najpriaznivejším pre podnik C z hľadiska zadlženosti bol vzhľadom na odporúčanú hodnotu tohto ukazovateľa rok 2008, kedy sa cudzí kapitál podieľal na krytí majetku podniku 14-imi percentami. Vlastný kapitál podniku sa podstatnou mierou podieľa na krytí majetku podniku. V roku 2007 tvoril vlastný kapitál až 90% celkového podnikového kapitálu. V roku 2008 sa v porovnaní s rokom 2007 podiel vlastného kapitálu znížil o 0,061, čo predstavuje pokles o 6,8%. Úverová zaťaženosť podniku sa v roku 2009 v porovnaní s rokom 2007 zvýšila o 0,051.

4.2.4. Ukazovatele rentability

Tabuľka 11: Ukazovatele rentability podniku A

Ukazovatele rentability pre podnik A	MJ				Zmena			Index		
		2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Rentabilita celkového kapitálu	koef.	0,006	-0,130	0,122	-0,136	0,116	0,251	-21,932	20,505	-0,935
Rentabilita vlastného kapitálu	koef.	0,003	-0,197	0,161	-0,200	0,158	0,358	-65,829	53,777	-0,817
Rentabilita cudzieho kapitálu	koef.	0,006	-0,596	0,711	-0,601	0,705	1,306	-107,672	128,468	-1,193
Rentabilita výnosov	koef.	0,001	-0,113	0,104	-0,114	0,102	0,216	-101,824	93,434	-0,918
Rentabilita nákladov	koef.	0,001	-0,101	0,116	-0,103	0,114	0,217	-91,395	104,114	-1,139
Rentabilita tržieb	koef.	0,001	-0,121	0,139	-0,123	0,138	0,261	-88,530	101,701	-1,149

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

Rentabilita celkového kapitálu dosahuje najpriaznivejšiu hodnotu v roku 2009, kedy dosiahla výšku 0,122, to znamená, že z eura vloženého kapitálu do podniku podnik vyprodukuje 12 centov zisku. Ukazovatele rentability v podniku A vykazujú za rok 2008 záporné hodnoty, čo zapríčinila dosiahnutá strata v roku 2008. Rentabilita vlastného kapitálu s v roku 2009 v porovnaní s rokom 2008, kedy dosahovala nepriaznivú zápornú hodnotu, zvýšila o 0,358, čo predstavuje nárast o 18,3%. Rentabilita cudzieho kapitálu je v podniku A vyššia ako rentabilita vlastného kapitálu. Podnik v roku 2009 vyprodukoval z 1 eura získaného cudzieho kapitálu 70 centov zisku.

Tabuľka 12: Ukazovatele rentability podniku B

Ukazovatele rentability pre podnik B	MJ				Zmena			Index		
		2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Rentabilita celkového kapitálu	koef.	0,007	-0,021	0,025	-0,028	0,019	0,047	-3,239	3,852	-1,189
Rentabilita vlastného kapitálu	koef.	0,009	-0,033	0,031	-0,042	0,022	0,064	-3,636	3,492	-0,960
Rentabilita cudzieho kapitálu	koef.	0,106	-0,237	0,298	-0,342	0,193	0,535	-2,243	2,828	-1,261
Rentabilita výnosov	koef.	0,020	-0,072	0,067	-0,091	0,047	0,138	-3,678	3,414	-0,928
Rentabilita nákladov	koef.	0,020	-0,067	0,071	-0,087	0,051	0,139	-3,387	3,587	-1,059
Rentabilita tržieb	koef.	0,030	-0,119	0,131	-0,150	0,101	0,251	-3,939	4,336	-1,101

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

Podnik v roku 2008 hospodáril so stratou, čo sa odrazilo aj na dosiahnutých výsledkoch ukazovateľov rentability v tomto roku, kedy dosahujú zápornú hodnotu. Najpriaznivejšiu (najvyššiu) hodnotu dosahuje ukazovateľ rentability celkového kapitálu v roku 2009, kedy z koruny vloženého kapitálu dosiahol 3 centy zisku. Rentability výnosov v roku 2009 v porovnaní s rokom 2007 vzrástla o 0,047, čo v relatívnom vyjadrení predstavuje nárast o 241%. Z jedného eura tržieb vyprodukoval v roku 2009 podnik B 13 centov zisku.

Tabuľka 13: Ukazovatele rentability podniku C

Ukazovatele rentability pre podnik C	MJ	Zmena						Index		
		2007	2008	2009	08-07	09-07	09-08	08/07	09/07	09/08
Rentabilita celkového kapitálu	koef.	0,006	0,040	0,035	0,033	0,029	-0,004	6,296	5,584	0,887
Rentabilita vlastného kapitálu	koef.	0,006	0,055	0,048	0,049	0,041	-0,007	8,787	7,647	0,870
Rentabilita cudzieho kapitálu	koef.	0,070	0,320	0,320	0,250	0,250	0,000	4,560	4,559	1,000
Rentabilita výnosov	koef.	0,013	0,102	0,096	0,089	0,084	-0,006	8,124	7,674	0,945
Rentabilita nákladov	koef.	0,013	0,113	0,106	0,101	0,094	-0,007	8,932	8,385	0,939
Rentabilita tržieb	koef.	0,020	0,180	0,174	0,161	0,154	-0,006	9,230	8,897	0,964

Zdroj: interné zdroje podniku, vlastné výpočty

Ukazovatele rentability v podniku C vykazujú v sledovanom období kladné hodnoty, keďže podnik hospodáril v každom zo sledovaných rokov s kladným výsledkom hospodárenia. Rentabilita celkového kapitálu je v sledovanom období veľmi nízka avšak má stúpajúcu tendenciu. V roku 2009 oproti roku 2007 narástla o 0,029, čo predstavuje nárast o 458%. Rentabilita výnosov, nákladov a tržieb podniku C zaznamenala v roku 2009 oproti roku 2008 negatívny vývoj – pokles.

4.3. Porovnanie hodnôt pomerových finančných ukazovateľov medzi podnikmi navzájom

Tabuľka 14: Porovnanie ukazovateľov likvidity

Rok	MJ	2007			2008			2009		
Ukazovateľ/Podnik		A	B	C	A	B	C	A	B	C
Pohotová likvidita	koef.	0,42	1,07	2,15	0,51	0,09	0,11	0,07	0,89	0,37
Bežná likvidita	koef.	1,64	1,79	3,18	2,34	0,41	0,94	3,42	2,31	0,81
Celková likvidita	koef.	2,13	7,13	5,77	3,22	2,68	2,12	5,30	5,32	2,07

Zdroj: vlastné výpočty

Najpriaznivejšiu hodnotu pohotovej likvidity má v roku 2007 a 2008 podnik A. Podniky B a C majú v roku 2007 k dispozícii zbytočne veľkú rezervu peňažných prostriedkov, ktorú by mali investovať za účelom efektívneho využitia hotovosti. V roku 2008 by podnik B a C nedokázali hrať svoje krátkodobé dlhy hotovosťou. Podnik A zaznamenal v roku 2009 pokles pohotovej likvidity, nebol by schopný v hotovosti splatiť svoje krátkodobé dlhy, podnik C sa v tomto roku dostal na optimálnu úroveň ukazovateľa a podnik B prevyšuje optimálny pomer.

Podnik A a B boli z hľadiska bežnej likvidity v roku 2007 úspešné, dokázal by splatiť svoje záväzky bez predaja zásob a mal by ešte primeranú rezervu. Podnik C v tomto roku tvorí príliš veľkú rezervu avšak v roku 2008 dosahuje takmer optimálnu bežnú likviditu, zatiaľ čo podnik B bol v tomto roku z hľadiska bežnej likvidity málo likvidný. Podnik A v tomto roku presiahol požadovaný pomer.

Najvhodnejšiu hodnotu požadovanej likvidity má v roku 2007 v porovnaní s ostatnými podnikmi sledovaného súboru podnik A, v roku 2008 a 2009 podnik C.

Prehľadnejšie porovnanie hodnôt sledovaných ukazovateľov za sledované podniky uvádzam v grafe v prílohe č. 7.

Tabuľka 15: Porovnanie ukazovateľov aktivity

Rok	MJ	2007			2008			2009		
Ukazovateľ/ Podnik		A	B	C	A	B	C	A	B	C
Doba obratu zásob	dni	25	146	97	31	141	116	68	150	120
Doba inkasa pohľadávok	dni	78	30	59	77	36	132	144	129	68
Doba splácania záväzkov	dni	64	42	51	42	102	64	43	83	60
Doba obratu majetku	dni	284	1364	1269	331	1548	1429	424	1720	1290
Obrat zásob	koef.	11,6	1,6	2,5	9,8	1,5	2,0	4,5	1,3	1,9
Obrat majetku	koef.	1,3	0,3	0,3	1,1	0,2	0,3	0,9	0,2	0,3

Zdroj: vlastné výpočty

Najpriaznivejšiu (najkratšiu) dobu obratu zásob má vo všetkých sledovaných rokoch podnik A. Podnik C v porovnaní s podnikom B má kratšiu dobu obratu zásob. Podnik B v roku 2007 inkasuje svoje krátkodobé pohľadávky za 30 dní, čo je o 48 dní skôr ako podnik A a o 29 dní skôr ako podnik C. Najrýchlejšie inkasuje pohľadávky podnik C v roku 2009. Doba inkasa pohľadávok by mala byť kratšia ako doba splácania záväzkov, tento vzťah dosiahol podnik B v rokoch 2007 a 2008, v roku 2009 sa pridal k podnikom A a C a splácal svoje záväzky skôr ako inkasoval pohľadávky voči dlžníkom. Podnik A má v sledovanom období najkratšiu dobu obratu majetku a zaznamenáva výrazný rozdiel oproti podnikom B a C, ktoré sa dosiahnutými hodnotami viac približujú vo všetkých sledovaných rokoch. Podnik A má najpriaznivejší stav ukazovateľa obratu zásob vo všetkých sledovaných rokoch. Jeho zásoby sa obrátia v tržbách viac ako 11krát v roku 2007, takmer 10krát v roku 2008 a 5krát v roku 2009. Rozdiel oproti obratu zásob podniku B a C takmer v každom sledovanom roku presahuje 4 obrátky zásob v tržbách. V ukazovateli obratu majetku sa podniky B a C hodnotami približujú a tiež zaostávajú za podnikom A. Porovnanie podnikov podľa dosiahnutých ukazovateľov aktivity uvádzam v grafe v prílohe č. 8.

Tabuľka 16: Porovnanie ukazovateľov zadlženosti

Rok	MJ	2007			2008			2009		
Ukazovateľ/ Podnik		A	B	C	A	B	C	A	B	C
Celková zadlženosť	koef.	0,32	0,08	0,08	0,22	0,12	0,14	0,17	0,09	0,13
Stupeň samofinancovania	koef.	0,59	0,90	0,90	0,68	0,86	0,84	0,75	0,89	0,86
Finančná páka	koef.	1,70	1,11	1,11	1,47	1,16	1,19	1,34	1,13	1,17
Miera zadlženosti	koef.	0,54	0,09	0,09	0,33	0,14	0,17	0,23	0,11	0,15
Úverová záťažnosť	koef.	0,07	0,00	0,01	0,06	0,02	0,07	0,04	0,02	0,06

Zdroj: vlastné výpočty

Podnik A v roku 2007 kryl 32% svojho majetku cudzími zdrojmi, čo je oproti podniku B a C, ktoré dosiahli rovnakú hodnotu ukazovateľa 0,8, 4- násobne viac. Podniky B a C v roku 2007 kryjú 90% svojho majetku vlastným kapitálom a túto tendenciu majú aj v ďalších rokoch. Miera zadlženosti podniku A v sledovanom období klesala z 0,54 v roku 2007 na 0,23 v roku 2009. Zatiaľ čo miera zadlženosti podnikov B a C mala skôr rastúci priebeh. Sledované podniky majú malý podiel úverových zdrojov na podnikovom kapitály, dokonca podnik B v roku 2007 nevyužil žiadne úverové zdroje. Úverová zaťaženosť podniku A v sledovanom období klesá, naopak v podniku B a C sa podiel úverových zdrojov v priebehu rokov 2007 – 2009 zvyšuje. Rozdielnosť hodnôt ukazovateľov zadlženosti v jednotlivých podnikov zobrazuje graf v prílohe č. 9.

Tabuľka 17: Porovnanie ukazovateľov rentability

Rok	MJ	2007			2008			2009		
Ukazovateľ/ Podnik		A	B	C	A	B	C	A	B	C
Rentabilita celkového kapitálu	koef.	0,006	0,007	0,006	-0,130	-0,021	0,040	0,122	0,025	0,035
Rentabilita vlastného kapitálu	koef.	0,003	0,009	0,006	-0,197	-0,033	0,055	0,161	0,031	0,048
Rentabilita cudzieho kapitálu	koef.	0,006	0,106	0,070	-0,596	-0,237	0,320	0,711	0,298	0,320
Rentabilita výnosov	koef.	0,001	0,020	0,013	-0,113	-0,072	0,102	0,104	0,067	0,096
Rentabilita nákladov	koef.	0,001	0,020	0,013	-0,101	-0,067	0,113	0,116	0,071	0,106
Rentabilita tržieb	koef.	0,001	0,030	0,020	-0,121	-0,119	0,180	0,139	0,131	0,174

Zdroj: vlastné výpočty

Rentabilita celkového kapitálu bola v roku 2007 vo všetkých sledovaných podnikoch porovnateľne nízka. Zatiaľ, čo podnik A a B sa v roku 2008 dostal do záporných hodnôt ukazovateľa, čo zapríčinil dosiahnutý záporný výsledok hospodárenia, podnik C si hodnotu ukazovateľa zlepšil. V roku 2009 sa rentabilita celkového kapitálu súboru podnikov zvýšila, čiže nastal pozitívny vývoj ukazovateľa vo všetkých podnikoch. Najpriaznivejšiu výšku zaznamenal podnik A 0,122. Rentabilita vlastného kapitálu naznačuje tiež nepriaznivý vývoj v podniku A a B v roku 2008 poznačený dosiahnutou stratou. V roku 2009 sa všetko podniky dostali do kladných čísel ukazovateľa pričom najpriaznivejšiu hodnotu dosiahol podnik A (0,161). Porovnanie podnikov z hľadiska dosiahnutých ukazovateľov rentability v sledovanom období zachytáva graf v prílohe č. 10.

4.4. Stanovenie poradia podnikov podľa metódy jednoduchého poradia

Po vykonaní finančno-ekonomickej analýzy podnikov sme pristúpili k stanoveniu poradia podnikov podľa dosiahnutých hodnôt vypočítaných ukazovateľov. Poradie podnikov podľa jednotlivých pomerových ukazovateľov udáva tabuľka 18. Výpočet sme vykonali na základe odporúčaných hodnôt získaných z literárnych zdrojov. Odporúčané hodnoty ukazovateľov uvádzam v tabuľke v prílohe č.11 .

Tabuľka 18: Poradie podnikov podľa ukazovateľov likvidity

Rok	2007			2008			2009		
Ukazovateľ/Podnik	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Pohotová likvidita podnik	1	2	3	1	2	1	3	2	1
Bežná likvidita	1	2	3	3	2	1	3	2	1
Celková likvidita	1	2	3	3	2	1	2	3	1
Doba obratu zásob	1	3	2	1	3	2	1	3	2
Doba inkasa pohľadávok	3	1	2	2	1	3	3	2	1
Doba splácania záväzkov	1	3	2	3	1	2	3	1	2
Doba obratu majetku	1	3	2	1	3	2	1	3	2
Obrat zásob	1	3	2	1	3	2	1	3	2
Obrat majetku	1	2	2	1	3	2	1	3	2
Celková zadlženosť	1	2	2	1	3	2	1	3	2
Stupeň samofinancovania	1	2	2	1	3	2	1	3	2
Finančná páka	1	2	2	1	3	2	1	3	2
Miera zadlženosti	1	2	2	1	3	2	1	3	2
Úverová zaťaženosť	3	1	2	2	1	3	2	1	3
Rentabilita celkového kapitálu	2	1	2	3	2	1	1	3	2
Rentabilita vlastného kapitálu	3	1	2	3	2	1	1	2	3
Rentabilita cudzieho kapitálu	3	1	2	3	2	1	1	3	2
Rentabilita výnosov	3	1	2	3	2	1	1	3	2
Rentabilita nákladov	3	1	2	3	2	1	1	3	2
Rentabilita tržieb	3	1	2	3	2	1	2	3	1

Zdroj: vlastné výpočty

Tabuľka 19: Poradie podnikov podľa metódy jednoduchého poradia

Rok	2007	2008	2009	SPOLU
Podnik	m_{ij}	m_{ij}	m_{ij}	m_{ij}
A	17	18	7	42
B	6	12	17	35
C	12	6	12	30

Zdroj: vlastné výpočty

Podľa metódy jednoduchého poradia sa najlepšie darilo podniku, ktorý dosiahol najnižšiu hodnotu ukazovateľa m_{ij} . V nami sledovanom súbore podnikov je za sledované obdobie na prvom mieste podnik C, druhý v poradí podnik B a posledný tretí sa umiestnil podnik A.

4.5. Porovnanie výsledkov s priemernými hodnotami

a.) Porovnanie ukazovateľov sledovaných podnikov s priemerom sledovaného súboru

Priemerné hodnoty ukazovateľov sledovaného súboru uvádzam v tabuľke v prílohe č.12 .

Tabuľka 20: Porovnanie výsledkov sledovaných podnikov s priemerom za súbor

Ukazovateľ	MJ	Odchýlka od priemeru A			Odchýlka od priemeru B			Odchýlka od priemeru C		
		2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Pohotová likvidita	koef.	-0,80	0,27	-0,37	-0,15	-0,15	0,45	0,94	-0,13	-0,07
Bežná likvidita	koef.	-0,56	1,11	1,24	-0,41	-0,82	0,13	0,98	-0,29	-1,37
Celková likvidita	koef.	-2,88	0,55	1,07	2,12	0,01	1,09	0,76	-0,56	-2,16
Doba obratu zásob	dni	-64	-65	-45	57	45	37	7	20	8
Doba inkasa pohľadávok	dni	22	-5	30	-26	-46	16	3	51	-46
Doba splácania záväzkov	dni	12	-27	-19	-10	33	21	-1	-5	-2
Doba obratu majetku	dni	-688	-772	-721	392	445	575	296	327	146
Obrat zásob	koef.	6,4	5,4	1,9	-3,6	-3,0	-1,2	-2,8	-2,5	-0,7
Obrat majetku	koef.	0,7	0,6	0,4	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2
Celková zadlženosť	koef.	0,16	0,06	0,04	-0,08	-0,04	-0,04	-0,08	-0,02	0,00
Stupeň samofinancovania	koef.	-0,21	-0,11	-0,08	0,10	0,07	0,06	0,10	0,05	0,03
Finančná páka	koef.	0,39	0,19	0,13	-0,20	-0,11	-0,08	-0,20	-0,08	-0,04
Miera zadlženosti	koef.	0,30	0,12	0,07	-0,15	-0,08	-0,05	-0,15	-0,04	-0,01
Úverová zaťaženosť	koef.	0,04	0,01	0,00	-0,03	-0,03	-0,02	-0,01	0,02	0,02
Rentabilita celkového kapitálu	koef.	0,00	-0,09	0,06	0,00	0,02	-0,04	0,00	0,08	-0,03
Rentabilita vlastného kapitálu	koef.	0,00	-0,14	0,08	0,00	0,03	-0,05	0,00	0,11	-0,03
Rentabilita cudzieho kapitálu	koef.	-0,05	-0,42	0,27	0,05	-0,07	-0,14	0,01	0,49	-0,12
Rentabilita výnosov	koef.	-0,01	-0,09	0,01	0,01	-0,04	-0,02	0,00	0,13	0,01
Rentabilita nákladov	koef.	-0,01	-0,08	0,02	0,01	-0,05	-0,03	0,00	0,13	0,01
Rentabilita tržieb	koef.	-0,02	-0,10	-0,01	0,01	-0,10	-0,02	0,00	0,20	0,03

Zdroj: vlastné výpočty

Podnik A dosahoval v roku 2007 podpriemerné hodnoty všetkých ukazovateľov likvidity, v roku 2008 bola likvidita vyššia ako priemerná likvidita sledovaného súboru a v roku 2009 vykazoval podpriemernú úroveň pohotovej likvidity.

Doba obratu zásob podniku A je v sledovanom období nižšia ako priemer podnikov, čo považujeme za pozitívne. Podniky B a C prevyšujú priemernú hodnotu doby obratu zásob, pričom podnik B ju v roku 2007 prevyšuje o 57 dní. Podniky B a C majú v porovnaní s priemerom nízky obrat zásob aj majetku. Zásoby podniku B sa v roku 2007 obrátia takmer o 4 obrátky menej ako je priemerný počet obrátok zásob. V ukazovateli obratu majetku podnik A dosahuje hodnoty o niečo vyššie ako sú priemerné a podniky B a C sú mierne pod priemerom súboru.

V ukazovateľoch zadlženosti sa javí podnik A ako najviac zadlžený, keďže dosahuje hodnoty ukazovateľov zadlženosti vyššie ako sú priemerné. Podniky B a C vykazujú naopak podpriemerné hodnoty ukazovateľov zadlženosti. Logicky je to teda naopak pri ukazovateli stupňa samofinancovania.

Rentabilita nákladov a výnosov podniku A sú v prvých dvoch sledovaných rokoch pod priemerom súboru avšak v roku 2009 sa dostávajú mierne nad priemernú hodnotu, čo naznačuje pozitívny trend. Všetky sledované podniky dosahujú v roku 2007 priemerné hodnoty ukazovateľov rentability celkového a cudzieho kapitálu, čo znamená, že v týchto ukazovateľoch sú podniky indiferentné.

b.) Porovnanie ukazovateľov sledovaných podnikov s priemerom v odvetví

Priemerné hodnoty ukazovateľov vykázané v Správe o poľnohospodárstve a potravinárstve Slovenskej republiky uvádzam v tabuľke spolu s porovnaním so sledovanými podnikmi. Dostupné sú iba údaje za rok 2007 a 2008 a rozsah uvádzaných ukazovateľov v „zelenej správe“ je tiež obmedzený.

Tabuľka 21: Porovnanie ukazovateľov sledovaných podnikov s priemerom v odvetví

Ukazovateľ/ Rok	MJ	Priemer za odvetvie		Rozdiel podnik A		Rozdiel podnik B		Rozdiel podnik C	
		2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Bežná likvidita	koef.	0,82	0,78	0,82	1,56	0,97	-0,37	2,36	0,16
Celková likvidita	koef.	2,14	2,2	-0,01	1,02	4,99	0,48	3,63	-0,08
Doba obratu zásob	dni	126	135	-100,55	-104,01	20,24	5,76	-29,50	-18,54
Doba inkasa krátkodobých pohľadávok	dni	97	93	-18,74	-16,35	-66,87	-57,18	-38,07	39,02
Doba splácania krátkodobých záväzkov	dni	121	119	-57,00	-77,12	-79,32	-17,29	-70,20	-55,38
Celková zadlženosť na podnik	koef.	0,4066	0,4153	-0,33	-0,27	-0,33	-0,30	-0,33	-0,27
Úverová zadlženosť na podnik	koef.	0,1298	0,1547	-0,12	-0,09	-0,13	-0,13	-0,12	-0,09

Zdroj: Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike 2009, vlastné výpočty

Podnik A v roku 2007 aj v roku 2008 dosahuje bežnú likviditu vyššiu ako je priemer za odvetvie, čo znamená, že jeho schopnosť splácať krátkodobé záväzky v hotovosti je vyššia ako priemerná schopnosť podnikov v poľnohospodárstve Slovenskej republiky. Podnik B v roku 2007 dosahuje nadpriemernú hodnotu ukazovateľa bežnej likvidity a v roku 2008 klesol pod priemer odvetvia. Podnik C dosahuje v roku 2007 najvyššiu kladnú odchýlku od priemeru spomedzi sledovaných podnikov avšak v roku 2008 sa nachádza len mierne nad priemerom. V celkovej likvidite dosahujú všetky podniky v sledovanom období nadpriemernú alebo takmer priemernú hodnotu. Podnik A dosahuje v porovnaní s odvetvovým priemerom dobrý výsledok v dobe obratu zásob, pričom v sledovaných rokoch je jeho doba obratu o 100 a viac dní kratšia. V ukazovateli doba inkasa pohľadávok dosiahli všetky podniky pozitívne výsledky, ich doba inkasa pohľadávok je v sledovanom období nižšia ako priemerná v odvetví. Rovnaký výsledok dosahujú v ukazovateli doba splácania záväzkov, čo už nie je taký priaznivý výsledok, keďže podniky splácajú svoje krátkodobé záväzky skôr ako priemerné podniky v odvetví. Celková zadlženosť podnikov v sledovanom období sa pohybuje pod priemerom, pričom odchýlky od priemeru sú vo všetkých podnikoch porovnateľné. Podobne je to aj pri ukazovateli úverová zadlženosť, pričom pri tomto ukazovateli sa podniky viac približujú k priemeru za odvetvie.

4.6. Hodnotenie vzťahu medzi finančno-ekonomickými ukazovateľmi

Podľa vypočítaných koeficientov korelácie medzi jednotlivými ukazovateľmi navzájom, sme zistili nasledované skutočnosti:

Hodnotenie vzťahu medzi ukazovateľmi likvidity je podmienené spôsobom ich výpočtu, ktorý predurčuje vysokú závislosť medzi ich hodnotami. Z ukazovateľov likvidity sa navzájom najväčšou mierou ovplyvňujú pohotová a celková likvidita, ktorých korelačný koeficient je 0,98. Korelačný koeficient medzi pohotovou a bežnou likviditou je 0,49 a medzi bežnou a celkovou je 0,65, čo znamená stredný stupeň závislosti medzi ukazovateľmi.

Medzi ukazovateľmi zadlženosti sa najviac ovplyvňujú doba obratu zásob a doba obratu majetku (korelačný koeficient 0,95) a obrat zásob s obratom majetku (korelačný koeficient 0,97).

Ukazovatele zadlženosti sa navzájom intenzívne ovplyvňujú, o čom vypovedajú hodnoty koeficientu korelácie medzi ukazovateľmi celková zadlženosť a miera zadlženosti (0,99), celková zadlženosť a finančná páka (0,99), finančná páka a miera zadlženosti (0,99), celková zadlženosť a úverová zaťaženosť (0,73). Medzi týmito ukazovateľmi je vysoký stupeň závislosti.

Všetky ukazovatele rentability nami vybratej sústavy ukazovateľov sa navzájom ovplyvňujú vysokým stupňom závislosti. Hodnoty ich korelačných koeficientov sa pohybujú od 0,78 do 1. Hodnotu korelačného koeficientu 1, čo znamená priamu funkčnú lineárnu závislosť majú ukazovatele rentabilita celkového a rentabilita vlastného kapitálu, rentabilita nákladov a rentabilita výnosov.

Závislosti medzi ukazovateľmi v rámci jednotlivých skupín ukazovateľov sú vzhľadom na podobnú konštrukciu predvídateľné. Zaujímavé sú závislosti medzi ukazovateľmi ako z rôznych skupín.

Hodnoty korelačného koeficientu vypovedajú o slabej závislosti medzi ukazovateľmi likvidity a ukazovateľmi doby obratu. Najvyššiu závislosť sme zistili medzi ukazovateľom celkovej likvidity a doby obratu zásob, kde bol na základe hodnoty

koeficientu 0,32 zaznamenaný stredný stupeň závislosti. Táto závislosť vyplýva z položky zásoby, ktorej výška ovplyvňuje oba korelované ukazovatele.

Pri zisťovaní závislosti medzi ukazovateľmi zadlženosti a rentability sme zistili, že v najvyššej miere ovplyvňuje ukazovatele rentability úverová zaťaženosť. Stredný stupeň závislosti bol zistený medzi ukazovateľom úverová zaťaženosť a ukazovateľmi rentabilita tržieb (0,31), rentabilita výnosov (0,32).

Z ukazovateľov aktivity a rentability sa navzájom ovplyvňujú stredným stupňom závislosti ukazovatele doba obratu zásob a rentabilita tržieb (0,3), doba obratu majetku a rentabilita tržieb (0,3), čo je zapríčinené priamou závislosťou výšky tržieb od efektívnosti využívania majetku a zásob. Korelačný koeficient medzi dobou inkasa pohľadávok a rentabilitou tržieb je 0,63 a medzi dobou inkasa pohľadávok a rentabilitou výnosov 0,60, čo vypovedá o strednom stupni závislosti medzi ukazovateľmi. Táto závislosť je zapríčinená tým, že skoré inkasovanie pohľadávok nám zvyšuje položku tržby a keďže tržby sú výnosovou položkou, rovnako aj zvyšuje výnosy podniku.

Medzi niektorými ukazovateľmi aktivity a zadlženosti bol na základe výpočtu korelačného koeficientu zistený stredný stupeň závislosti. Jedná sa o ukazovateľ obrat zásob a celková zadlženosť (0,35), obrat zásob a miera zadlženosti (0,44), obrat majetku a miera zadlženosti (0,36). Výsledky korelačnej analýzy poukazujú na to, že ak sa doba inkasa pohľadávok zvyšuje, celková zadlženosť podniku sa znižuje. Hodnota ukazovateľa -0,39 vypovedá o strednom stupni negatívnej korelácie medzi ukazovateľmi.

4.7. Odhalenie faktorov ekonomickej diferenciacie podnikov

Na základe výsledkov predchádzajúcich analýz sme dospeli k záveru, že faktorom diferenciacie podnikov bola efektívnosť využívania majetku. Pre podnik nie je dôležité akumulovať zbytočne veľké množstvo hotovosti na udržanie svojej platobnej schopnosti ale predovšetkým efektívne využívať majetok podniku. Dokazuje to aj skutočnosť, že podnik C dosiahol v roku 2007 celkovú hodnotu pohotovej likvidity vo výške 2,15, čo je najvyššia dosiahnutá hodnota za všetky podniky v sledovanom období. Dôvodom tejto odchýlky je vysoká hodnota položky finančné účty a nízka úroveň krátkodobého cudzieho kapitálu. O nízkej úrovni krátkodobého cudzieho kapitálu vypovedá aj nízka úroveň

ukazovateľa celkovej zadlženosti. Obe tieto položky súvahy nadobúdajú extrémne hodnoty v porovnaní s ostatnými sledovanými rokmi. Podnik však tvorí príliš veľkú hotovostnú rezervu, ktorú by mohol efektívnejšie použiť. Najpriaznivejšiu hodnotu pohotovej likvidity dosiahol v prvých dvoch sledovaných rokoch podnik A, ktorý držal hotovosť v primeranej výške ku svojim krátkodobým dlhom. Dostatočný objem pohotových prostriedkov si zabezpečuje dobou obratu zásob, ktorá je 25 dní a dobou obratu majetku 284 dní. Doba obratu zásob tohto podniku v roku 2007 bola o 100 dní kratšia ako je priemerná doba obratu v odvetví. Ukazovatele aktivity poukazujú na efektívne využívanie aktív v podniku A a z neho vyplývajúce priaznivé ukazovatele likvidity. Celková likvidita podniku C je v rokoch 2008 a 2009 takmer ideálna, čo tiež spájame s priaznivými hodnotami ukazovateľov aktivity, o čom svedčí aj korelačný koeficient medzi celkovou likviditou a dobou obratu zásob.

Na ekonomickú situáciu podniku poukazuje dosiahnutý výsledok hospodárenia, ktorý je ovplyvnený tak tržbami ale aj nákladmi podniku a ich efektívnym vynakladaním. Rentabilita tržieb a výnosov je v podniku A a B determinovaná dosiahnutou stratou v roku 2008. Kladný výsledok hospodárenia v roku 2008 dosiahol len podnik C, ktorý sa vyznačuje aj najpriaznivejšími hodnotami ukazovateľov rentability za celé sledované obdobie. Znovu tu môžeme konštatovať, že úroveň výsledku hospodárenia je značne ovplyvnená výškou dosahovaných tržieb. Vplyv na výšku tržieb majú ukazovatele aktivity.

Výnimkou je podnik A, ktorý síce dosahuje najvyššiu úroveň tržieb ale jeho náklady sú tiež neporovnateľne vyššie, neúmernú nákladovú položku tu tvorí spotreba materiálu a energie. Z poradia podnikov podľa ukazovateľa rentability nákladov vyplýva, že podnik dosahuje najnižšiu výnosnosť nákladov zo sledovaného súboru podnikov. Táto skutočnosť mohla zapríčiniť, že podnik sa dostal do straty, čo malo aj negatívny vplyv na výsledky ukazovateľov rentability.

Rentabilita cudzieho kapitálu je v priemere za sledované podniky vyššia ako rentabilita vlastného, čo vyplýva z nízkej zadlženosti podnikov a z krytia podnikového majetku prevažne vlastnými zdrojmi. V priemere za podniky okolo 80% zdrojov krytia podniku tvoria vlastné zdroje.

4.8. Návrh opatrení

- Podniky, ktoré majú nízku pohotovú likviditu by mali zvýšiť položku finančné účty a to znížením doby inkasa pohľadávok a zvýšením doby platnosti záväzkov. Pričom je možné motivovať odberateľov k skorším platbám.
- Snaha o zvyšovanie tržieb prostredníctvom ovplyvňovania doby obratu zásob a doby obratu majetku. Zníženie týchto ukazovateľov môžeme dosiahnuť zefektívnením výroby, zvýšením produktivity práce, intenzifikáciou, atď. .
- Efektívne využívanie hotovostných prostriedkov ich vhodnou alokáciou za účelom zhodnotenia hotovosti. Nevytvárať nadmernú hotovostnú rezervu, ktorá ochromuje hotovostné prostriedky.
- Pravidelné vykonávanie finančno-ekonomických analýz a porovnanie výsledkov nielen v čase ale aj s výsledkami dosahovanými v odvetví.
- Neustále zvyšovať technickú a technologickú vybavenosť podniku a tým znižovať náklady podniku.
- Snažiť sa o zvyšovanie objemu tržieb najmä zvyšovaním kvality a objemu produkcie výrobkov.
- Zaviesť podnikový kontroling, ktorý zabezpečí dosahovanie optimálnych hodnôt pomerových finančných ukazovateľov (likvidity, aktivity, rentability a zadlženosti).

5. Záver

Cieľom bakalárskej práce bolo analyzovať výkonnosť sledovaných podnikov na základe ukazovateľov finančno-ekonomickej analýzy, vzájomne ich porovnať a posúdiť, ktoré faktory ovplyvnili ekonomickú diferenciáciu týchto podnikov. Pre podnik by malo byť dôležité poznať svoje prednosti, ktoré by mal rozvíjať a nedostatky, ktoré by sa mal snažiť odstrániť. Analýzu sme vykonali na súbore troch podnikov, ktoré podnikajú v oblasti poľnohospodárskej výroby a pochádzajú z rôznych regiónov Slovenska.

Podľa dosiahnutých hodnôt môžeme všeobecne konštatovať, že podniky dosahujú vysokú úroveň likvidity a kryjú prevažnú časť svojho majetku vlastným kapitálom. Podľa poradia podnikov z hľadiska ich výkonnosti považujeme za najúspešnejší podnik C, menej úspešný podnik B a najmenej úspešný podnik A. Pričom v ukazovateľoch rentability sa v roku 2007 ukázal ako najrentabilnejší podnik B, v roku 2008 podnik C a v poslednom sledovanom roku podnik A. Podnik A najefektívnejšie využíval svoje aktíva o čom svedčí aj jeho prvenstvo podľa ukazovateľov aktivity. Sledované podniky sme porovnali aj s priemernými ukazovateľmi v odvetví vykázanými v Správe o poľnohospodárstve a potravinárstve Slovenskej republiky 2009. Porovnaním sme zistili, že vo všeobecnosti likvidita sledovaných podnikov prevyšuje odvetvový priemer. Podnik A a podnik B majú nižšiu dobu obratu zásob v porovnaní s priemerom a tiež dosahujú podpriemerné hodnoty ukazovateľov doba inkasa pohľadávok a doba splácania záväzkov. Sledované podniky kryjú svoj majetok cudzími zdrojmi v nižšej miere v porovnaní s odvetvím. Závislosť medzi jednotlivými vypočítanými ukazovateľmi sme stanovili na základe korelačnej analýzy.

Na základe výsledkov vykonaných analýz sme vyvodili možné faktory ekonomickej diferenciácie sledovaných podnikov. Rozdiely v dosiahnutých ukazovateľoch likvidity pripisujeme držbe pohotových peňažných prostriedkov a efektívnosti využívania zásob a majetku. Menej úspešné v dosahovaní požadovaných hodnôt ukazovateľov likvidity boli tie podniky, ktoré vytvárali nadmernú hotovostnú rezervu na krytie svojich záväzkov. Úspešný bol podnik, ktorý prostredníctvom priaznivých hodnôt doby obratu zásob a majetku dokázal vytvoriť primeranú finančnú rezervu na krytie svojich krátkodobých dlhov. Na ukazovatele rentability vplývala jednak výška tržieb, ktoré sú rovnako ovplyvnené ukazovateľmi využívania aktív ako aj výška nákladov a ich rentabilita. Rentabilita cudzích a vlastných zdrojov je determinovaná celkovou

zadlženosťou a stupňom samofinancovania. Podniky dosahujú vyššiu úroveň rentability vlastného kapitálu ako cudzieho, pretože financujú podstatnú časť svojho majetku vlastnými zdrojmi.

Na základe zistení sme navrhli opatrenia, ktoré by mohli podnikom pomôcť k priblíženiu sa požadovaným hodnotám sledovaných ukazovateľov a vylepšiť tak ich finančno-ekonomickú situáciu a zabezpečiť priaznivý vývoj v budúcnosti. Jedným z navrhovaných opatrení je aj pravidelné vykonávanie analýz, zisťovanie svojich pozitív ale aj nedostatkov a hlavne odhaľovanie ich príčin, čo bolo aj cieľom diplomovej práce.

6. Zoznam použitej literatúry

- ÁRENDÁŠ, Marko. 2007. *Makroekonómia*. 1. vyd. Nitra : SPU, 2007. ISBN 978-80-8069-914-7.
- BIELIK, Peter. 2008. *Podnikové hospodárstvo*. 2. vyd. Nitra : SPU, 2008. ISBN 978-80-552-0010-1.
- DRÁBEK, Josef - POLÁK, Jiří. 2008. *Reálne a finančné investovanie firiem*. 1. vyd. Zvolen : Technická univerzita vo Zvolene 2008. ISBN 978-80-228-1934-3.
- FETISOVOVÁ, Elena. 2009. *Podnikové financie*. 1. vyd. Bratislava : Iura edition, spol. s. r. o., 200-. ISBN 978-80-8078-259-7.
- FICZOVÁ, Ivana - SEDLÁČEK, Jaroslav - ÚRADNÍČEK, Vladimír. 2007. *Finančno-ekonomická analýza podniku - praktikum*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2007. ISBN 80-968-702-5-4.
- GURČÍK, Ľubomír. 2004. *Podnikateľská analýza a kontroling*. 2. vyd. Nitra : SPU, 2004. ISBN 80-8069-449-4.
- HACHEROVÁ, Žofia - LÁTEČKOVÁ, Anna - KOŠOVSKÁ, Iveta. 2009. *Účtovníctvo podnikateľov*. 1. vyd. Nitra : SPU, 2009. ISBN 978-80-552-0293-8.
- CHRÁSKA, Miroslav. 2007. *Metody pedagogického výzkumu*. Bratislava : Grada publishing, a. s. , 2007. ISBN 8024713694
- KLIMO, Ľ. 1989. *Ekonomická diferenciacia v poľnohospodárstve a možnosti jej riešenia*, 1989. Bratislava: Príroda, vydavateľstvo kníh a časopisov. ISBN 80-07-00028-3
- LANDA, Martin - POLÁK, Michal. 2008. *Ekonomické řízení podniku*. 1. vyd. Brno : Computer Press, a. s., 2008. ISBN 978-80-251-1996-9.
- LESÁKOVÁ, Ľubica. 2007. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 1. vyd. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, 2007. ISBN 978-80-8083-379-4.
- MAJDÚCHOVÁ, Helena - NEUMANNOVÁ, Anna. 2006. *Podnik a podnikanie*. 1. vyd. Bratislava : SPRINT, 2006. ISBN 80-89085-69-5.

MAJTÁN, Štefan. 2007. *Podnikové hospodárstvo*. 1. vyd. Bratislava : SPRINT, 2007. ISBN 978-80-89085-79-8.

MANKIW, Gregory. 2009. *Zásady ekonomie*. 1. vyd. Praha : GRADA PUBLISHING, a. s., 2009. ISBN 80-7169-891-1.

MIKLOVIČOVÁ, Jana - GURČÍK, Ľubomír. 2008. *Aplikácia ukazovateľov a modelov finančnej analýzy na vybrané mliekarne*. 1. vyd. Nitra : SPU, 2008. ISBN 978-80-552-0133-7.

MIKLOVIČOVÁ, Jana - GURČÍK, Ľubomír. 2009. *Príklady na cvičenia z finančno-ekonomickej analýzy*. 1. vyd. Nitra : SPU, 2009. ISBN 978-80-552-0296-9.

NÝVLTOVÁ, Romana – MARINIČ, Pavel. 2010. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. ISBN 978-80-247-3158-2.

RIMANČÍK, Marián. 2007. *Štatistika pre prax*. vydané nákladom vlastným, 2007. ISBN 978-80-969813-1-1

SYNEK, Miroslav. 2007. *Manažerská ekonomika*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. ISBN 978-80-247-1992-4

ŠATANOVÁ, Anna. 2007. *Účtovníctvo*. 1. vyd. Zvolen : Technická univerzita vo Zvolene, 2007. ISBN 978-80-228-1752-3.

VLACHYNSKÝ, Karol. 2006. *Podnikové financie*. 1. vyd. Bratislava : IURA EDITION, spol. s. r. o., 2006. ISBN 80-8078-029-3.

VOLČKO, Ivan. 2007. *Podnikové financie*. 2. vyd. Zvolen : Technická univerzita vo Zvolene, 2007. ISBN 978-80-228-1757-8.

ZALAI, Karol. 2007. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 1. vyd. Bratislava : SPRINT, 2007. ISBN 978-80-89085-74-1.

http://www.slpk.sk/dizertacie/agrarni_perspektivy/bielik_ap11.pdf

<http://www.mpsr.sk> - Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve Slovenskej republiky 2009

7. Prílohy

Príloha 1 – Súvaha 2007 – 2009 podniku A v obmedzenom rozsahu

Príloha 2 – Výkaz ziskov a strát 2007 – 2009 podniku A v obmedzenom rozsahu

Príloha 3 – Súvaha 2007 – 2009 podniku B v obmedzenom rozsahu

Príloha 4 – Výkaz ziskov a strát 2007 – 2009 podniku B v obmedzenom rozsahu

Príloha 5 – Súvaha 2007 – 2009 podniku C v obmedzenom rozsahu

Príloha 6 – Výkaz ziskov a strát 2007 – 2009 podniku C v obmedzenom rozsahu

Príloha 7 – Graf : Porovnanie ukazovateľov likvidity

Príloha 8 – Graf : Porovnanie ukazovateľov aktivity

Príloha 9 – Graf : Porovnanie ukazovateľov zadlženosti

Príloha 10 – Graf : Porovnanie ukazovateľov rentability

Príloha 11 – Tabuľka : Odporúčané hodnoty ukazovateľov

Príloha 12 - Tabuľka : Priemerné hodnoty ukazovateľov sledovaného súboru

Príloha 1

	Majetok spolu		EUR	EUR	EUR
	Text	č.r.	2007	2008	2009
	Spolu majetok r.002 + r.003 + r.032 + r.062	001	4601905	3474175	3772585
A.	Pohľadávky za upísané vlastné imanie (353)	002	0	0	0
B.	Neobežný majetok r.004 + r.013 + r.023	003	2394045	2056264	1732404
B.I.	Dlhodobý nehmotný majetok súčet (r.005 až 012)	004	8431	4813	1203
B.II.	Dlhodobý hmotný majetok súčet (r.014 až r.022)	013	2346379	2050355	1743639
B.II.I.	Dlhodobý finančný majetok súčet (r.024 až 031)	023	39235	1095	-12438
C.	Obežný majetok r.033 + r.041 + r.048 + r.056	032	2206566	1418675	2037148
C.I.	Zásoby súčet (r.034 až r.040)	033	508830	389697	725428
C.II.	Dlhodobé pohľadávky súčet (r.042 až 047)	041	0	0	0
C.II.I.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r.049 až 055)	048	1267211	805749	1285078
C.I.V.	Finančné účty súčet (r.057 až r.061)	056	430525	223229	26642
D.	Časové rozlíšenie r.063 až 064	062	1295	-763	3033

	Vlastné imanie a záväzky spolu		EUR	EUR	EUR
	Text	č. r.	2007	2008	2009
	Spolu vlastné imanie a záväzky r.066 + r.086 + r.116	065	4601905	3474175	3772585
A.	Vlastné imanie r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.085	066	2709022	2365067	2816853
A.I.	Základné imanie súčet (r.068 až 070)	067	3266016	3266016	3266022
A.II.	Kapitálové fondy súčet (r.072 až 077)	071	110204	1627	545
A.II.I.	Fondy zo zisku súčet (r.079 až r.081)	078	303558	304388	304360
A.I.V.	Výsledok hospodárenia minulých rokov r.083 až 084	082	-978855	-741486	-1206964
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie +/- r.001 - (r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.086 + r.116)	085	8099	-465478	452890
B.	Cudzí zdroje z r.087 + r.091 + r.102 + r.112	086	1464350	781617	637372
B.I.	Rezervy súčet (r.088 až r.090)	087	16298	16663	15626
B.II.	Dlhodobé záväzky súčet (r.092 až r.101)	091	100312	100080	99874
B.II.I.	Krátkodobé záväzky súčet (r.103 až r.111)	102	1036248	440218	384051
B.I.V.	Bankové úvery a výpomoci súčet (r.113 až r.115)	112	311492	224656	137821
C.	Časové rozlíšenie súčet (r.117 až r.118)	116	428533	327491	318360

Príloha 2

Výkaz ziskov a strát			EUR	EUR	EUR
Označenie	Text	číslo riadku	2007	2008	2009
I.	Tržby za predaj tovaru (604)	01	89424	126469	182320
A.	Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru (504)	02	74554	77773	117802
+	Obchodná marža r.01 - r.02	03	14871	48695	64518
II.	Výroba r.05 + r.06 + r.07	04	5883323	3695612	3522911
II. 1.	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb (601, 602)	05	5820819	3710283	3067227
B.	Výrobná spotreba r.09 + r.10	08	5636693	3462358	2732438
+	Pridaná hodnota r. 03 + r.04 - r.08	11	261502	281949	854991
C.	Osobné náklady (súčet r.13 až r.16)	12	592445	488548	503426
*	Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti r.11 - r.12 - r.17 - r.18 + r.19 - r.20 + r.21 - r.22 + (-r.23) - (- r. 24)	25	52845	-305683	483771
*	Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti r.26-r.27+r.28+r.32+r.33+r.34+r.34-r.35-r.36+r.37-r.38+r.39-r.40+r.41-r.42+(-r.43)-(-r.44)	45	-37808	-160127	-30881
R.	Daň z príjmov z bežnej činnosti r.47 + r. 48	46	6938	-332	0
**	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti r.25 + r. 45 + r. 46	49	8099	-465478	452890
T.	Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti r. 53 + r. 54	52	0	0	0
*	Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti r.50-r.51-r.52	55	0	0	0
***	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie (+/-) r.56 + r.62 - r.63	57	8 099	-465 478	452 890

Príloha 3

	Majetok spolu		EUR	EUR	EUR
	Text	číslo riadku	2007	2008	2009
	Spolu majetok r.002 + r.003 + r.032 + r.062	001	4555899	4573757	4680542
A.	Pohľadávky za upísané vlastné imanie (353)	002	0	0	0
B.	Neobežný majetok r.004 + r.013 + r.023	003	3544546	3568014	3353250
B.					
I.	Dlhodobý nehmotný majetok súčet (r.005 až 012)	004	0	0	0
B.					
II.	Dlhodobý hmotný majetok súčet (r.014 až r.022)	013	3544082	3567350	3352586
B.I					
II.	Dlhodobý finančný majetok súčet (r.024 až 031)	023	465	664	664
C.	Obežný majetok r.033 + r.041 + r.048 + r.056	032	1004548	1004581	1326064
C.I.	Zásoby súčet (r.034 až r.040)	033	743843	736540	750680
C.I					
I.	Dlhodobé pohľadávky súčet (r.042 až 047)	041	11651	133406	1029
C.I					
II.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r.049 až 055)	048	100644	105855	352320
C.I					
V.	Finančné účty súčet (r.057 až r.061)	056	148410	28779	222034
D.	Časové rozlíšenie r.063 až 064	062	6805	1162	1228

	Vlastné imanie a záväzky spolu		EUR	EUR	EUR
	Text	číslo riadku	2007	2008	2009
	Spolu vlastné imanie a záväzky r.066 + r.086 + r.116	065	4555899	4573757	4680542
A.	Vlastné imanie r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.085	066	4104129	3932683	4151497
A.					
I.	Základné imanie súčet (r.068 až 070)	067	233718	215263	212341
A.					
II.	Kapitálové fondy súčet (r.072 až 077)	071	5054139	5236175	3720374
A.I					
II.	Fondy zo zisku súčet (r.079 až r.081)	078	0	5543	0
A.I					
V.	Výsledok hospodárenia minulých rokov r.083 až 084	082	-1220673	-1395572	88263
A.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie +/- r.001				
V.	- (r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.086 + r.116)	085	36945	-128726	130518
B.	Cudzie zdroje z r.087 + r.091 + r.102 + r.112	086	350163	543849	437363
B.I.	Rezervy súčet (r.088 až r.090)	087	13643	15136	11618
B.I					
I.	Dlhodobé záväzky súčet (r.092 až r.101)	091	197305	120793	117141
B.I					
I.	Dlhodobé záväzky súčet (r.092 až r.101)	091	197305	120793	117141
B.I					
II.	Krátkodobé záväzky súčet (r.103 až r.111)	102	139215	300571	225154
B.I					
V.	Bankové úvery a výpomoci súčet (r.113 až r.115)	112	0	107349	83450
C.	Časové rozlíšenie súčet (r.117 až r.118)	116	101607	97225	91682

Príloha 4

Výkaz ziskov a strát			EUR	EUR	EUR
Označenie	Text	číslo riadku	2007	2008	2009
I.	Tržby za predaj tovaru (604)	01	0	0	0
A.	Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru (504)	02	0	0	0
+	Obchodná marža r.01 - r.02	03	0	0	0
II.	Výroba r.05 + r.06 + r.07	04	1270530	1143962	987619
II. 1.	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb (601, 602)	05	1219279	1078603	993361
B.	Výrobná spotreba r.09 + r.10	08	930890	938691	881133
+	Pridaná hodnota r. 03 + r.04 - r.08	11	339640	205271	106486
C.	Osobné náklady (súčet r.13 až r.16)	12	424849	483901	447919
*	Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti r.11 - r.12 - r.17 - r.18 + r.19 - r.20 + r.21 - r.22 + r.23 - r.24 + r.25 - r.26 + (-r.27) - (-r.28)	29	28314	-103200	191463
*	Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti r.30 - r.31 + r.32 + r.36 - r.37 + r.38 - r.39 + r.40 - r.41 + r.42 - r.43 + r.44 - r.45 + r.46 - r.47 + r.48 - r.49 + (-r.50) - (-r.51)	52	-22340	-33825	-40463
T.	Daň z príjmov z bežnej činnosti r.54 + r.55	53	15634	20846	20481
**	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti r.29 + r.52 - r.53	56	-9659	-157870	130518
V.	Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti r.60 + r.61	59	0	0	0
*	Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti r.57 - r.58 - r.59	62	46604	29144	0
***	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie (+/-)r.56 + r.62 - r.63	64	36945	-128726	130518

Príloha 5

Majetok spolu			EUR	EUR	EUR
	Text	číslo riadku	2007	2008	2009
	Spolu majetok r.002 + r.003 + r.032 + r.062	001	4613789	5226947	4226183
A.	Pohľadávky za upísané vlastné imanie (353)	002	0	0	0
B.	Neobežný majetok r.004 + r.013 + r.023	003	3396369	3996315	3155381
B. I.	Dlhodobý nehmotný majetok súčet (r.005 až 012)	004	0	0	0
B. II.	Dlhodobý hmotný majetok súčet (r.014 až r.022)	013	3395705	3995652	3154717
B. I. II.	Dlhodobý finančný majetok súčet (r.024 až 031)	023	664	664	664
C.	Obežný majetok r.033 + r.041 + r.048 + r.056	032	1211246	1228839	1068512
C. I.	Zásoby súčet (r.034 až r.040)	033	540563	677853	643763
C. I. I.	Dlhodobé pohľadávky súčet (r.042 až 047)	041	7070	6705	12946
C. I. II.	Krátkodobé pohľadávky súčet (r.049 až 055)	048	214599	482772	222399
C. I. V.	Finančné účty súčet (r.057 až r.061)	056	449014	61508	189405
D.	Časové rozlíšenie r.063 až 064	062	6174	1792	2290

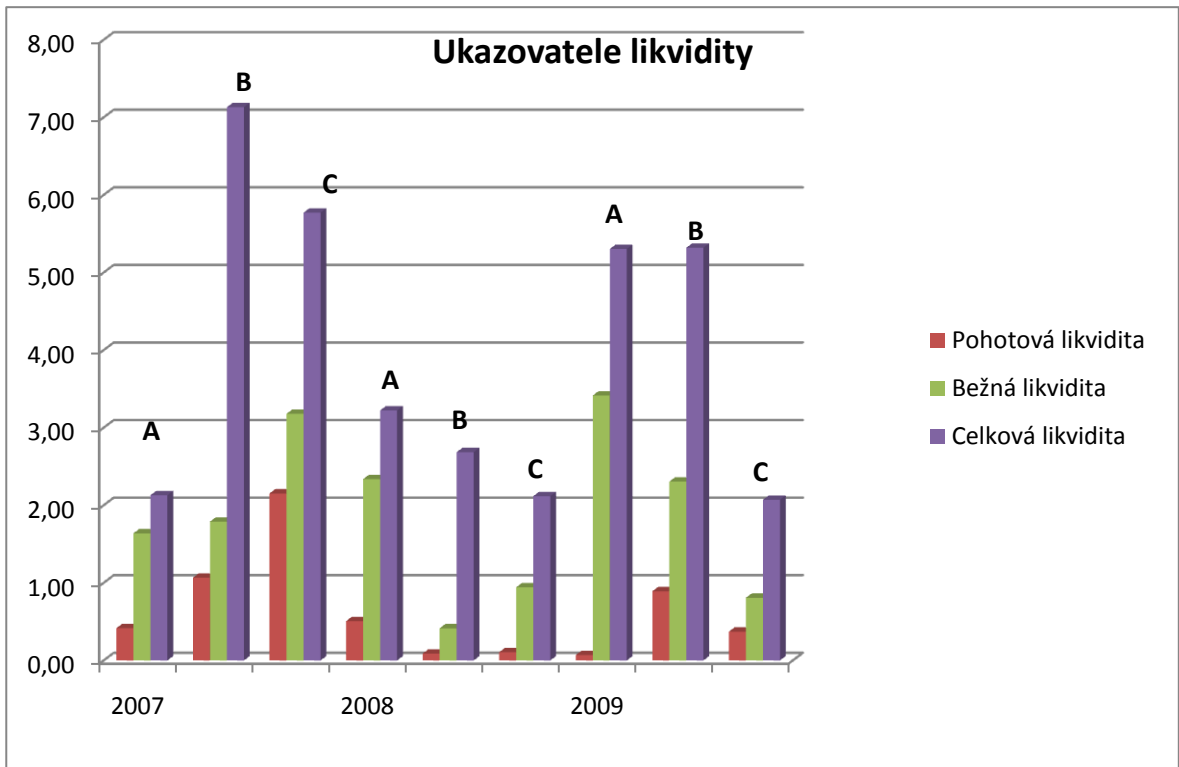
	Vlastné imanie a záväzky spolu		EUR	EUR	EUR
	Text	číslo riadku	2007	2008	2009
	Spolu vlastné imanie a záväzky r.066 + r.086 + r.116	065	4613789	5226947	5082421
A.	Vlastné imanie r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.085	066	4157837	4391987	4357465
A. I.	Základné imanie súčet (r.068 až 070)	067	142734	142734	142734
A. II.	Kapitálové fondy súčet (r.072 až 077)	071	3878245	3878245	3878245
A.I II.	Fondy zo zisku súčet (r.079 až r.081)	078	19584	23468	23070
A.I V.	Výsledok hospodárenia minulých rokov r.083 až 084	082	91316	106619	79333
A. V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie +/- r.001 - (r.067 + r.071 + r.078 + r.082 + r.086 + r.116)	085	25958	240921	4848337
B.	Cudzí zdroje z r.087 + r.091 + r.102 + r.112	086	369813	752639	650136
B.I.	Rezervy súčet (r.088 až r.090)	087	19219	18323	17095
B.I I.	Dlhodobé záväzky súčet (r.092 až r.101)	091	106320	142701	113357
B.I II.	Krátkodobé záväzky súčet (r.103 až r.111)	102	184724	232656	197006
B.I V.	Bankové úvery a výpomoci súčet (r.113 až r.115)	112	59550	358959	322678
C.	Časové rozlíšenie súčet (r.117 až r.118)	116	86138	82321	74819

Príloha 6

	Výkaz ziskov a strát		EUR	EUR	EUR
Ozna- čenie	Text	číslo riadku	2007	2008	2009
I.	Tržby za predaj tovaru (604)	01	0	0	0
A.	Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru (504)	02	0	0	0
+	Obchodná marža r.01 - r.02	03	0	0	0
II.	Výroba r.05 + r.06 + r.07	04	1255328	1508564	1269103
II. 1.	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb (601, 602)	05	1327325	1334761	1195545
B.	Výrobná spotreba r.09 + r.10	08	1023435	1122552	994257
+	Pridaná hodnota r. 03 + r.04 - r.08	11	231893	386012	274846
C.	Osobné náklady (súčet r.13 až r.16)	12	476797	497643	468200
*	Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti r.11 - r.12 - r.17 - r.18 + r.19 - r.20 + r.21 - r.22 + r.23 - r.24 + r.25 - r.26 + (-r.27) - (-r.28)	29	53774	295492	250946
*	Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti r.30 - r.31 + r.32 + r.36 - r.37 + r.38 - r.39 + r.40 - r.41 + r.42 - r.43 + r.44 - r.45 + r.46 - r.47 + r.48 - r.49 + (-r.50) - (-r.51)	52	-14041	-19153	-21111
T.	Daň z príjmov z bežnej činnosti r.54 + r.55	53	13543	35418	21808
**	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti r.29 + r.52 - r.53	56	26190	240921	208026
V.	Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti r.60 + r.61	59	0	0	0
*	Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti r.57 - r.58 - r.59	62	-232	0	0
***	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie (+/-)r.56 + r.62 - r.63	64	25958	240921	208026

Graf : Ukazovatele likvidity

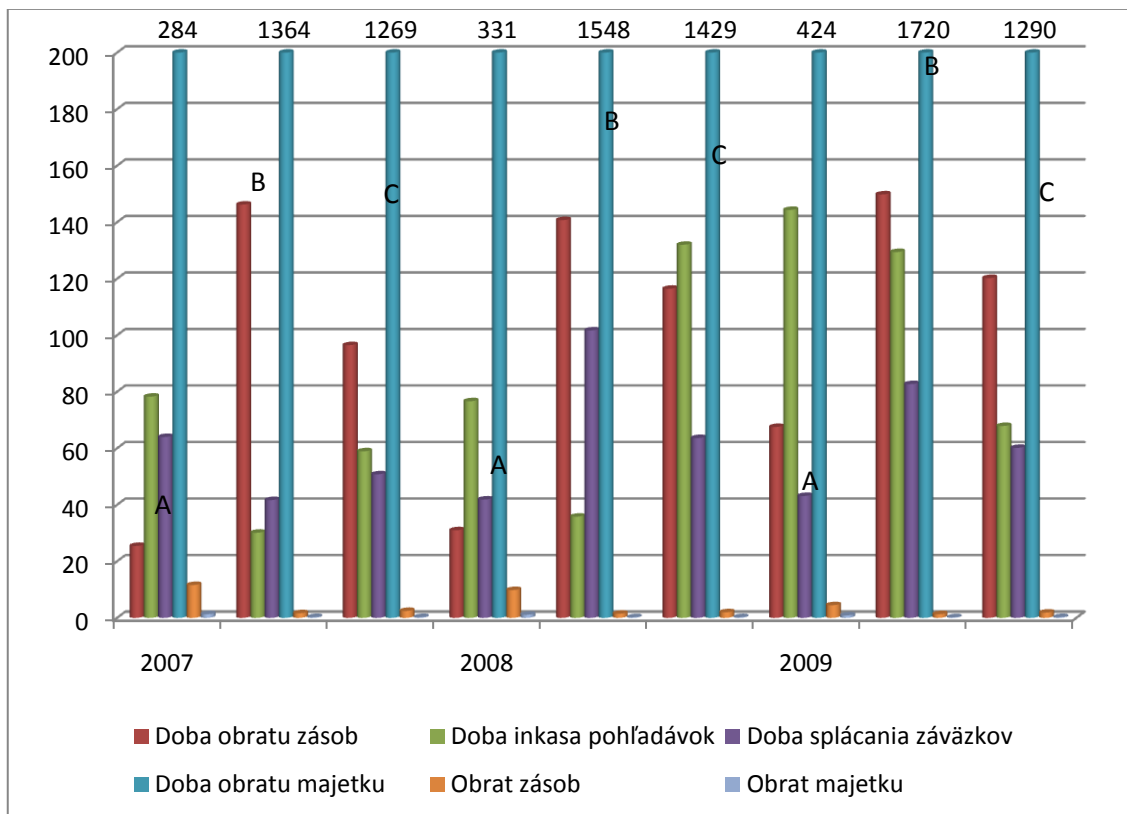
Príloha 7

Zdroj: vlastné výpočty

Graf : Ukazovatele aktivity

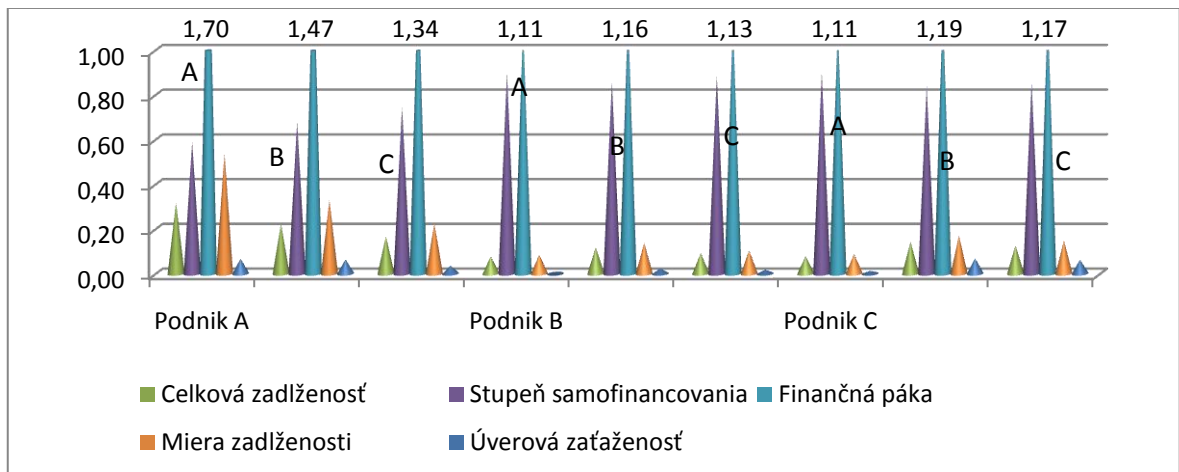
Príloha 8

Zdroj: vlastné výpočty

Graf: Ukazovatele zadlženosti

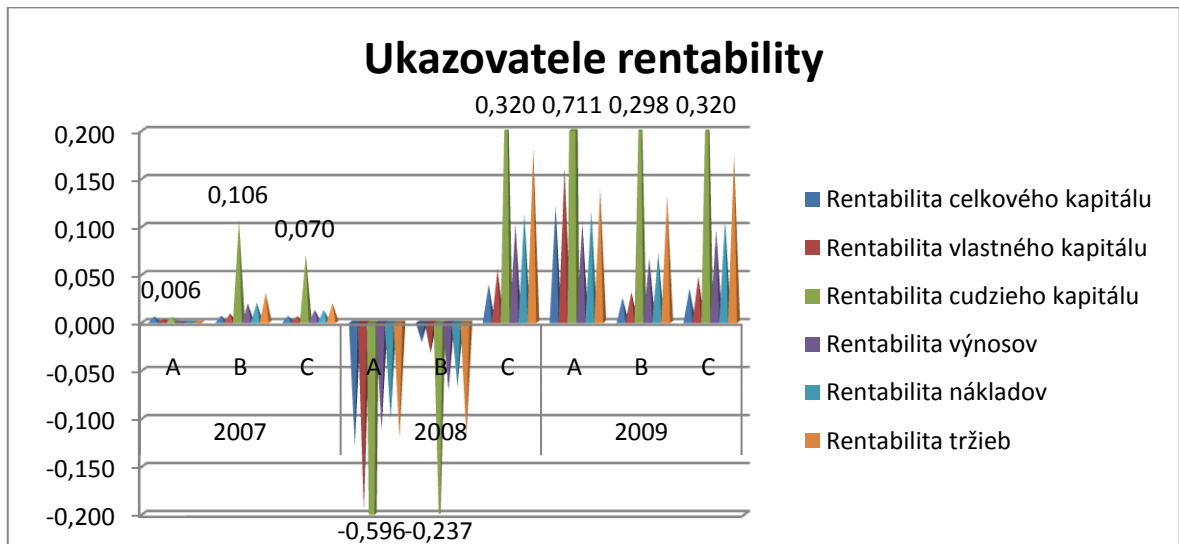
Príloha 9

Zdroj: vlastné výpočty

Graf: Ukazovatele rentability

Príloha 10

Zdroj: vlastné výpočty

Tabuľka: Odporúčané hodnoty ukazovateľov

Príloha 11

Ukazovateľ	Odporúčaná hodnota	
Pohotová likvidita	0,2 - 0,6	interval
Bežná likvidita	1-1,5	interval
Celková likvidita	2	hodnota
Doba obratu zásob	min.	
Doba inkasa pohľadávok	min.	
Doba splácania záväzkov	max.	
Doba obratu majetku	min.	
Obrat zásob	max.	
Obrat majetku	max.	
Celková zadlženosť	0, 5	max.
Stupeň samofinancovania	1	max.
Finančná páka	3	hodnota
Miera zadlženosti	0,3 - 0,5	interval
Úverová zaťaženosť	0,5	max.
Rentabilita celkového kapitálu	max.	
Rentabilita vlastného kapitálu	max.	
Rentabilita cudzieho kapitálu	max.	
Rentabilita výnosov	max.	
Rentabilita nákladov	max.	
Rentabilita tržieb	max.	

Zdroj: Gurčík, E. (2004), Miklovičová, J. – Gručík, E. (2008), Zalai, K. (2007)

Tabuľka: Priemerné hodnoty ukazovateľov sledovaného súboru podnikov Príloha 12

Ukazovateľ	Priemerná hodnota		
	2007	2008	2009
Pohotová likvidita	1,21	0,23	0,44
Bežná likvidita	2,20	1,23	2,18
Celková likvidita	5,01	2,67	4,23
Doba obratu zásob	89	96	113
Doba inkasa pohľadávok	56	81	114
Doba splácania záväzkov	52	69	62
Doba obratu majetku	972	1103	1145
Obrat zásob	5,2	4,4	2,6
Obrat majetku	0,6	0,5	0,5
Celková zadlženosť	0,16	0,16	0,13
Stupeň samofinancovania	0,80	0,79	0,83
Finančná páka	1,31	1,27	1,21
Miera zadlženosti	0,24	0,21	0,16
Úverová zaťaženosť	0,03	0,05	0,04
Rentabilita celkového kapitálu	0,01	-0,04	0,06
Rentabilita vlastného kapitálu	0,01	-0,06	0,08
Rentabilita cudzieho kapitálu	0,06	-0,17	0,44
Rentabilita výnosov	0,01	-0,03	0,09
Rentabilita nákladov	0,01	-0,02	0,10
Rentabilita tržieb	0,02	-0,02	0,15

Zdroj: vlastné výpočty